

Bilskrotningsfonden, m.m.

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2006/07:40 Bilskrotningsfonden m.m. I propositionen föreslår regeringen att riksdagen antar regeringens förslag till lag om bilskrotningsfonden. I propositionen föreslår regeringen att det nuvarande systemet med skrotningsavgifter och skrotningspremier upphör och att bilskrotningsfonden avvecklas. Förslaget är en följd av det utökade och tydligare producentansvar som regeringen avser att införa med en ny förordning om producentansvar för bilar.

Vidare föreslås att riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i miljöbalken, lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m., lagen (2001:558) om vägtrafikregister, lagen (1976:839) om Statens vännämnd och plan- och bygglagen (1987:10).

Med anledning av propositionen har en motion med sammanlagt fyra yrkanden väckts. Utskottet behandlar dessutom 34 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2006 om avfalls- och kretsloppsfrågor, som innefattar bl.a. producentansvar, återvinning, kommunal avfallshantering, farligt avfall, förbränning och nedskräpning.

Samtliga motionsyrkanden avstyrks. I betänkandet finns 14 reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning	6
Bakgrund	6
Propositionens huvudsakliga innehåll	8
Utskottets överväganden	10
Bilskrotningsfonden m.m.	10
Producentansvar och tillgänglighet till återvinning	15
Retursystem för flaskor och burkar	19
Återvinningssystem, förbränning m.m.	22
Kommunal avfallshantering m.m.	26
Nedskräpning av marina miljöer m.m.	28
Reservationer	31
1. Pantsystem för bilar m.m., punkt 2 (v)	31
2. Producentansvar, punkt 3 (s)	31
3. Utveckling av fastighetsnära insamling, punkt 4 (s, mp)	32
4. Tillgänglighet till återvinning, punkt 5 (s, v)	32
5. Retursystem för flaskor och burkar, punkt 6 (s, mp)	33
6. Återvinningscertifikat, punkt 10 (s, mp)	34
7. Återvinningsmål för materialbaserade fraktioner, punkt 11 (mp)	34
8. Avfallsförbränning m.m., punkt 12 (mp)	35
9. Avfallsförbränning m.m., punkt 12 (v)	35
10. Slutna VA-system, punkt 13 (v)	36
11. Definition av hushållsavfall, punkt 15 (s, mp)	36
12. Farligt avfall m.m., punkt 16 (s, mp)	37
13. Nedskräpning av marina miljöer m.m., punkt 17 (s, v, mp)	37
14. Pantsystem för cigarettfimpar, punkt 18 (mp)	38
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	39
Propositionen	39
Följdmotion	39
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006	39
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	44

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Bilskrotningsfonden m.m.**

Riksdagen antar regeringens förslag till

- a. lag om bilskrotningsfonden,
- b. lag om ändring i miljöbalken,
- c. lag om ändring i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.,
- d. lag om ändring i lagen (2001:558) om vägtrafikregister,
- e. lag om ändring i lagen (1976:839) om Statens va-nämnd,
- f. lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:40 och avslår motionerna 2006/07:Sk246 yrkande 4 och 2006/07:MJ266 yrkande 8.

2. **Pantsystem för bilar m.m.**

Riksdagen avslår motion 2006/07:MJ1 yrkandena 1–4.

Reservation 1 (v)

3. **Producentansvar**

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:MJ256 och 2006/07:MJ257.

Reservation 2 (s)

4. **Utveckling av fastighetsnära insamling**

Riksdagen avslår motion 2006/07:MJ335 yrkande 1.

Reservation 3 (s, mp)

5. **Tillgänglighet till återvinning**

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:MJ339 yrkande 6 och 2006/07: MJ372 yrkandena 3 och 4.

Reservation 4 (s, v)

6. **Retursystem för flaskor och burkar**

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:MJ227, 2006/07:MJ238 och 2006/07:MJ372 yrkandena 1 och 5.

Reservation 5 (s, mp)

7. **Pantningsautomater**

Riksdagen avslår motion 2006/07:MJ302.

8. **Privat företagsamhet inom återvinningssektorn m.m.**

Riksdagen avslår motion 2006/07:MJ403 yrkande 4.

9. **Återvinningskommission**

Riksdagen avslår motion 2006/07:MJ403 yrkande 5.

10. Återvinningscertifikat

Riksdagen avslår motion 2006/07: MJ335 yrkande 2.

Reservation 6 (s, mp)

11. Återvinningsmål för materialbaserade fraktioner

Riksdagen avslår motion 2006/07: MJ335 yrkande 3.

Reservation 7 (mp)

12. Avfallsförbränning m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2006/07: MJ335 yrkande 8, 2006/07: MJ390 yrkande 52 och 2006/07: MJ391 yrkande 41.

Reservation 8 (mp)

Reservation 9 (v)

13. Slutna VA-system

Riksdagen avslår motion 2006/07: MJ339 yrkande 1.

Reservation 10 (v)

14. Kommunal avfallshantering m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2006/07: MJ311, 2006/07: MJ335 yrkande 6, 2006/07: MJ381 och 2006/07: MJ403 yrkandena 1–3.

15. Definition av hushållsavfall

Riksdagen avslår motion 2006/07: MJ335 yrkande 5.

Reservation 11 (s, mp)

16. Farligt avfall m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2006/07: MJ335 yrkande 7 och 2006/07: MJ372 yrkande 2.

Reservation 12 (s, mp)

17. Nedskräpning av marina miljöer m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2006/07: MJ221, 2006/07: MJ247 och 2006/07: MJ356 yrkande 2.

Reservation 13 (s, v, mp)

18. Pantssystem för cigarettfimpar

Riksdagen avslår motion 2006/07: MJ270.

Reservation 14 (mp)

Stockholm den 15 mars 2007

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Anders Ygeman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anders Ygeman (s), Ola Sundell (m), Jeppe Johnsson (m), Carina Ohlsson (s), Bengt-Anders Johansson (m), Ronny Olander (s), Sofia Arkelsten (m), Jan-Olof Larsson (s), Sven Gunnar Persson (kd), Lena Hallengren (s), Erik A Eriksson (c), Tina Ehn (mp), Rune Wikström (m), Aleksander Gabelic (s), Eva Selin Lindgren (c), Nina Larsson (fp) och Jacob Johnson (v).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlar utskottet regeringens proposition 2006/07:40 Bilskrotningsfonden m.m. I propositionen föreslår regeringen att riksdagen antar regeringens förslag till lag om bilskrotningsfonden. Vidare föreslås att riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i miljöbalken, lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m., lagen (2001:558) om vägtrafikregister, lagen (1976:839) om Statens va-nämnd och plan- och bygglagen (1987:10). Lagrådet har yttrat sig över de förslag som rör bilskrotningsfonden, miljöbalken, indrivning av statliga fordringar och vägtrafikregister.

Med anledning av propositionen har en motion väckts med sammanlagt fyra yrkanden. Utskottet behandlar även 34 motionsyrkanden om avfalls- och kretsloppsfrågor från allmänna motionstiden 2006.

Bakgrund

Bilskrotningslagstiftningen och producentansvaret

Sverige införde ett system för omhändertagande av uttjänta bilar redan 1975 med bilskrotningslagen (1975:343) och bilskrotningsförordningen (1975:348). Lagen och förordningen innehåller huvudsakligen bestämmelser som reglerar bilskrotningsverksamhet, skrotningsintyg, bilskrotningsfonden, skrotningspremier och skrotningsavgifter. Av lagen och förordningen följer att endast auktoriserade bilskrotare får skrota bilar. En auktorisation meddelas av länsstyrelsen och kan lämnas för högst fem år i taget. För att få en auktorisation krävs att sökanden har de tillstånd som kan behövas enligt plan- och bygglagen (1987:10) och miljöbalken, att sökanden själv eller genom avtal har tillgång till maskinell anläggning för att kunna slutskrota bilar och att det inte finns anledning att anta att sökanden kommer att åsidosätta villkor i tillstånd meddelade enligt plan- och bygglagen eller miljöbalken eller på annat sätt handla i strid med gällande lagstiftning om bebyggelse eller miljövard. En auktorisation kan under vissa förutsättningar återkallas av länsstyrelsen. Auktoriserade bilskrotare och producenter får utfärda s.k. skrotningsintyg. Skrotningsintyg utfärdas när en uttjänt bil har tagits emot för skrotning och ligger till grund för fordonets avregistrering ur vägtrafikregistret. När fordonet avregistrerats får bilägaren en skrotningspremie. Skrotningspremierna finansieras av bilskrotningsfonden som i sin tur byggs upp av medel från de skrotningsavgifter som betalas i samband med att fordonet registreras i bilregistret. Bilskrotningsfonden är en statlig fond som förvaltas av Vägverket.

Ett producentansvar för bilar trädde i kraft den 1 januari 1998 genom förordningen (1997:788) om producentansvar för bilar. Producentansvaret omfattar bilar som producenten tillverkat eller fört in till Sverige och som registrerats efter den 31 december 1997. Bilar som registrerats före 1998 och s.k. privatimporterade bilar omfattas inte av producentansvaret. Producentansvaret innebär att producenten är skyldig att utan ersättning från bilägaren se till att en bil som lämnas till producenten blir omhändertagen för skrotning av en auktoriserad bilskrotare. Producenten ska även se till att fastslagna återvinnings- och återanvändningsmål nås. När producentansvaret infördes behölls bilskrotningslagstiftningen parallellt med producentansvaret, vilket innebär att det i dag finns två system för omhändertagande av uttjänta bilar.

Direktivet om uttjänta fordon

I september 2000 antogs EU:s direktiv om uttjänta fordon (Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/53/EG av den 18 september 2000 om uttjänta fordon). Direktivet innebär krav på medlemsstaterna att fastställa åtgärder som syftar till att förebygga uppkomsten av avfall från fordon. Direktivet syftar också till att främja återanvändning, materialåtervinning och andra former av återvinning av uttjänta fordon och deras komponenter så att behovet att bortskaffa avfall minskar. Ett annat mål med direktivet är att åstadkomma förbättrade miljöprestationer hos alla ekonomiska aktörer som berörs under fordonens livstid, särskilt hos dem som direkt har att göra med omhändertagandet av uttjänta fordon. Enligt direktivet får inlämningen av ett uttjänt fordon till en auktoriserad bilskrotare inte medföra några kostnader för den sista innehavaren eller ägaren. Det är producenterna som ska stå för kostnaden. I fråga om rätten för en bilägare att kostnadsfritt lämna en uttjänt bil till skrotning började direktivets krav att gälla den 1 juli 2002 för fordon som släpptes ut på marknaden från och med denna tidpunkt. Från och med den 1 januari 2007 gäller direktivets krav på kostnadsfri inlämning för alla fordon som väger mindre än 3,5 ton. Genom förordningen (1997:788) om producentansvar för bilar uppfyllde Sverige delar av direktivet redan när det antogs, och Sverige har därefter med ändringar i förordningen genomfört ytterligare delar av direktivet. Regeringen avser att besluta om en ny förordning om producentansvar för bilar och då utvidga producentansvaret till att omfatta alla bilar. Den nya förordningen avses att träda i kraft den 1 juni 2007 och innebär att Sverige genomför direktivets krav på en kostnadsfri inlämning av alla fordon.

Reformbehovet m.m.

Uttjänta bilar innehåller miljöfarliga ämnen och komponenter. Trots att det enligt miljöbalken är förbjudet att skräpa ned utomhus förekommer det att bilar lämnas i naturen. Det förekommer också att bilar, trots att de inte är avsedda att användas längre, blir stående hos bilägaren i stället för att läm-

nas till en auktoriserad bilskrotare. Bilar som blir stående rostar och kan på sikt läcka miljöfarliga ämnen. När producentansvaret nu utvidgas finns det anledning att också utöka och tydliggöra producenternas ansvar för att därigenom öka förutsättningarna för att en uttjänt bil lämnas till skrotning i stället för att överges eller bli stående. Den nya förordningen om producentansvar som regeringen avser att meddela kommer att innebära ett delvis nytt system för insamling och omhändertagande av uttjänta bilar.

Systemet med skrotningsavgifter och skrotningspremier infördes 1975 som en drivkraft för att minska nedskräpningen i naturen av övergivna bilar. Systemet fungerade relativt bra under ett antal år. Resultatet av den senaste höjningen av premien 2001 är dock inte en ökad inlämning av bilar utan snarare har antalet övergivna bilar längs vägar och i naturen ökat. Detta är troligen en följd av att bilskrotarna tar ut en mottagningsavgift som ofta är lika stor som premien. Mot bakgrund av att premien inte längre fungerar som det var avsett och att producentansvaret utvidgas bör det nuvarande systemet med skrotningsavgifter och skrotningspremier ändras.

Den 1 januari 1999 trädde miljöbalken i kraft. Genom miljöbalken fördes bestämmelserna i den centrala miljölagstiftningen samman. Omhändertagandet av uttjänta bilar är en avfallsfråga, och i samband med en översyn av bilskrotningslagstiftningen bör även regleringen av bilskrotningsverksamhet finnas i miljöbalken eller i föreskrifter meddelade med stöd av balken.

Regeringen gav den 20 november 2003 Statskontoret i uppdrag att presentera olika finansieringsalternativ för den framtida insamlingen och återvinningen av bilar. I uppdraget ingick också att klargöra bilägarnas skyldigheter och ge förslag på hur reglerna för avställningsmöjligheter kan förändras så att nedskräpning med bilar minskar.

Statskontoret redovisade uppdraget i september 2004 i rapporten Bilskrotningens framtida finansiering. I rapporten behandlas frågan hur insamlingen och återvinningen av bilar kan finansieras. Rapporten har remitterats. Remissvaren och en sammanställning av dem finns tillgängliga i Miljödepartementet (dnr M2004/2951/Kk).

I promemorian Ett nytt system för insamling och omhändertagande av uttjänta bilar presenterade Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet ett förslag till lag- och förordningsändringar för att genomföra det som redovisats i Statskontorets rapport. Promemorian har remissbehandlats. Remissvaren och en remissammanställning finns tillgängliga i Miljödepartementet (dnr M2005/5885/Kk).

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen att det nuvarande systemet med skrotningsavgifter och skrotningspremier upphör och att bilskrotningsfonden avvecklas. Förslaget är en följd av det utökade och tydligare producentan-

svar som regeringen avser att införa med en ny förordning om producentansvar för bilar. Hur bilskrotningsfondens inestående medel ska användas föreslås bli reglerat i en ny lag om bilskrotningsfonden. Förslaget innebär att fondens medel används till att betala ut en skrotningsersättning för bilar av en årsmodell äldre än 1989 och till kommuner för bilar som kommunerna omhändertar enligt lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall. Dessutom ska kommuner även fortsättningsvis kunna ansöka om bidrag ur fonden till kampanjer i syfte att samla in och skrota övergivna bilar. Syftet med förslaget är att fondens medel ska användas till åtgärder som dels främjar skrotningen av äldre bilar som saknar katalysator, dels syftar till att få bort övergivna bilar.

Som en följd av att systemet med skrotningsavgifter och skrotningspremier avvecklas kan merparten av bestämmelserna i bilskrotningslagen (1975:343) upphävas. Skrotning av uttjänta bilar är en avfallsfråga, och de bestämmelser i bilskrotningslagen som bör gälla även fortsättningsvis föreslås att flyttas till 15 kap. miljöbalken eller till en ny förordning om bilskrotningsverksamhet meddelad med stöd av bemyndiganden i 15 kap. miljöbalken.

Regeringen föreslår också att det i lagen (1976:839) om Statens vagnämnd införs en övergångsbestämmelse och att lagtexten förtydligas i ett avseende samt att en rättelse görs i plan- och bygglagen (1987:10).

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2007.

Utskottets överväganden

Bilskrotningsfonden m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag. Vidare avslås sex motionsyrkanden (v) om pantsystem för bilar, begränsade avställningstider, olika åtgärder för att omhänderta äldre bilar samt höjda skrotningspremier. Riksdagen hänvisar främst till pågående utredningsarbete.

Jämför reservation 1 (v).

Propositionen

Bilskrotningsfonden m.m.

Som en följd av ett utökat och tydligare producentansvar avskaffas det nuvarande systemet med skrotningsavgifter och skrotningspremier. Avgiftsskyldigheten för skrotningsavgifter upphör vid utgången av maj 2007, och bilskrotningsfonden avvecklas på sikt. Användningen av fondens inestående medel regleras i en ny lag om bilskrotningsfonden. Enligt den nya lagen ska fondens medel användas för att gynna skrotningen av gamla bilar som saknar katalysator och ersätta en del av kommunens kostnader för omhändertagande av övergivna bilar. En skrotning ersättning får betalas för skrotning av bilar av en årsmodell äldre än 1989 och för bilar som kommunen omhändertagit med stöd av lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall. Kommunen ska, precis som i dag, kunna få bidrag ur fonden för kommunala skrotningskampanjer, s.k. skrotningsbidrag. Frågor om skrotning ersättning prövas av Vägverket och frågor om skrotningsbidrag av länsstyrelsen. Regeringen får meddela föreskrifter om skrotning ersättningens storlek. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om villkor för utbetalning av skrotnings ersättning och bidrag samt om fondens förvaltning.

Reglerna om uttjänta bilar samlas i miljöbalken

De bestämmelser om bilskrotning som finns i bilskrotningslagen (1975:343) och som bör fortsätta att gälla flyttas till 15 kap. miljöbalken eller föreskrifter som meddelas med stöd av nya bemyndiganden i balken. För balken innebär det följande. En definition av vad som avses med en uttjänt bil införs. Bemyndigandet att meddela föreskrifter om uttjänta bilar (skrotbilar) ges en ny placering samt ett tydligare och utökat innehåll. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter

(1) om att den som bedriver yrkesmässig verksamhet som syftar till att återvinna, återanvända eller bortskaffa uttjänta bilar (bilskrotare) ska vara auktoriserad och om villkor för auktorisation av bilskrotare,

(2) om yrkesmässig demontering och annat liknande yrkesmässigt omhändertagande av uttjänta bilar,

(3) om skyldighet för bilskrotare att lämna uppgifter om återanvändningsgrad, återvinningsgrad eller andra förhållanden som rör de uttjänta bilar som bilskrotaren har samlat in eller tagit emot,

(4) om skyldighet för den som förvärvat en uttjänt bil för skrotning att utfärda ett bevis om att bilen har mottagits för detta syfte (mottagningsbevis) och se till att bilen blir omhändertagen av en auktoriserad bilskrotare samt om utfärdandet av sådana bevis och

(5) om skyldighet för auktoriserade bilskrotare att utfärda ett intyg om att åtgärder har vidtagits för en hälso- och miljömässigt godtagbar hantering av en uttjänt bil (skrotningsintyg) samt om utfärdandet av sådana intyg.

Skyldighet att lämna information om avfall

Regeringen bemyndigas i 15 kap. 9 § miljöbalken att meddela föreskrifter om en kommuns skyldighet att informera om hanteringen av avfall. Dessutom förtydligas paragrafen så att det framgår att det nuvarande bemyndigandet att meddela föreskrifter om hantering av avfall inte endast avser verkställighetsföreskrifter.

Förtydligande av producentansvarets omfattning

Bemyndigandet i 15 kap. 6 § miljöbalken förtydligas så att det klart framgår att föreskrifter om producentansvar får meddelas även i fråga om avfall som utgörs av sådana varor eller förpackningar som producenterna tillverkar, för in till Sverige eller säljer, dvs. oavsett om den specifika varan eller förpackningen som blir avfall har tillverkats, förts in eller sålts av någon annan. Samtidigt klargörs i bemyndigandet att om föreskrifter om producentansvar meddelas för varor eller förpackningar som har tillverkats, förts in till Sverige eller sålts av någon annan än producenten ska producentens skyldigheter avgränsas på ett sätt som står i rimlig proportion till producentens verksamhet.

Förtydliganden i lagen (1976:839) om Statens va-nämnd

I lagen (1976:839) om Statens va-nämnd införs en övergångsbestämmelse om att va-nämnden prövar mål enligt lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar och lagen (1981:1354) om allmänna värmesystem även efter den 1 januari 2007 då de lagarna ersattes med en ny lag om allmänna vattentjänster respektive upphävdes. Lagtexten förtydligas också så att det inte råder någon tvekan om att det kan finnas fler än en ersättare för ordföranden i va-nämnden (vice ordförande).

En rättelse i plan- och bygglagen (1987:10)

Den hänvisning till lagen (1994:1720) om civilt försvar som finns i 9 kap. 12 § första stycket 2 plan- och bygglagen (1987:10) ersätts med en hänvisning till lagen (2006:545) om skyddsrum.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Ändringarna träder i kraft den 1 juni 2007. Samtidigt upphör bilskrotningslagen (1975:343) att gälla. Bilskrotningslagen ska dock fortsätta att gälla i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet. Äldre föreskrifter ska också gälla för skrotningsavgift där avgiftsskyldighet enligt bilskrotningslagen inträtt före den 1 juni 2007.

Motionerna

Enligt motion MJ1 (v) yrkande 1 bör regeringen utreda om det är möjligt att införa någon form av pantsystem för bilar. Enligt motionärerna kan en avveckling av fonden behöva kompletteras med någon form av ekonomiskt styrmedel för att en bilägare verkligen ska lämna in sin bil till en bilskrot. Ett sätt att skapa ett sådant incitament är att införa ett pantsystem som skulle kunna fungera på samma sätt som inom glasåtervinningen. Den första ägaren betalar en avgift (en pant) i samband med köp av ny bil. När den siste ägaren skrotar bilen skulle panten betalas ut till denne. Enligt yrkande 2 bör regeringen återkomma med ett förslag till en begränsad avställningstid för ett fordon. Enligt motionärerna är det inte rimligt att en bil kan vara avställd hur länge som helst. En lämplig tidshorisont kan vara två år, men den exakta begränsningen i avställningstid bör utredas närmare. I yrkande 3 begärs att regeringen återkommer med förslag om hur ägare av bilar av årsmodell 1990–1997 och 1989 och äldre kan uppmuntras att lämna sin uttjänta bil till bilskrot. Motionärerna är bekymrade över att dessa bilar inte omfattas av producentansvar. Regeringens förslag innebär att ägarna till dessa bilar inte kommer att få någon skrotningspremie alls. Vidare anför i yrkande 4 att regeringen bör utreda och återkomma med förslag till hantering för hur producenterna verkligen tar sitt fulla ansvar för samtliga bilar och årsmodeller. Kommuner har från dagens bilskrotningsfond kunnat ansöka om medel för kampanjer och bidrag till flytt av bilar. Enligt regeringen kan kommuner även i framtiden söka medel för detta, men det gäller bara så länge det finns medel kvar i fonden. Det är angeläget att producentansvaret verkligen innebär att det är producenterna som står för samtliga kostnader i framtiden och att kommuner hålls fria från ansvar och utgifter.

I motionerna MJ266 (v) yrkande 8 och Sk246 (v) yrkande 4 begärs att regeringen återkommer med ett förslag om en höjd skrotningspremie som säkerställer att bilägaren verkligen kan tillgodogöra sig den höjda premien.

Utskottets ställningstagande

I bilskrotningslagen (1975:343) och bilskrotningsförordningen (1975:348) finns bestämmelser om den statliga bilskrotningsfonden. Fonden finansieras genom att en avgift, skrotningsavgift, tas ut första gången en bil registreras i Sverige. Avgiften uppgår i dag till 700 kr för bilar som omfattas av producentansvar och 1 500 kr för bilar som inte omfattas av sådant ansvar. Fonden administreras och förvaltas av Vägverket. I första hand ska fondens medel användas till att finansiera skrotningspremier. När en bil lämnas för skrotning får den sista bilägaren en skrotningspremie. Tanken har varit att premien ska täcka kostnaderna för skrotningen samt ge ett visst överskott till bilägaren. Premien ska utgöra en ekonomisk drivkraft för bilägaren att lämna sin uttjänta bil till skrotning. Premiens storlek har varierat över tiden. För närvarande är premien 700 kr för sådana bilar som omfattas av producentansvaret, och för övriga bilar uppgår den till mellan 700 och 1 700 kr beroende på bilens ålder. Syftet med den differentierade premien är att få till stånd en ökad skrotning av äldre bilar. Utöver bilskrotningspremier får fondens medel användas till att finansiera kommunala kampanjer för att samla in övergivna bilar och ställa i ordning de platser där bilarna stått övergivna samt till verksamhet för materialåtervinning av delar från fordon. I samband med att producentansvaret för bilar infördes bedömde regeringen att innan ett system med producentansvar är fullt utvecklat är det lämpligt att åtminstone tills vidare behålla bilskrotningsfonden (prop. 1995/96:174, s. 22).

Som framgår av propositionen avser regeringen att med stöd av bemyndigandena i 15 kap. 6 och 7 §§ miljöbalken meddela en ny förordning om producentansvar för bilar. Som regeringen därvid framhåller innebär ett utvidgat och tydligt producentansvar att systemet med skrotningsavgifter och skrotningspremier inte längre behövs för att säkerställa ett miljömässigt godtagbart omhändertagande av uttjänta bilar. Den del av skrotningspremien som ska täcka kostnaden för skrotning behövs inte när det är producenterna som ansvarar för kostnaderna. Frågan är dock om det finns behov av att behålla ett system med avgifter och premier för att skapa drivkrafter för bilägarna att lämna bilar för skrotning. Som framgår av propositionen har flera remissinstanser uttryckt att det finns en risk att fler bilar överges om premien tas bort, eftersom bilägaren själv måste stå för transportkostnaden till bilskrotaren. Som redovisas i propositionen framgår av Statskontorets rapport, Bilskrotningens framtida finansiering, att även om genomförda studier tyder på ett visst positivt samband mellan premiens storlek och antalet skrotade bilar så går det inte att dra slutsatsen att skrotningspremien är ett effektivt styrmedel för att undvika att uttjänta bilar överges i naturen. Mot bakgrund av att premien vid ett utökat producentansvar inte längre behövs för att täcka kostnaderna för skrotning och eftersom den dessutom inte visat sig vara ett effektivt styrmedel för att hindra att bilar överges eller blir stående anser utskottet, i likhet med regeringen, att det nuvarande systemet med skrotningsavgifter och skrotningspre-

mier bör upphöra i samband med att ett utökat producentansvar träder i kraft. Med det anförda tillstyrker utskottet de i propositionen framlagda lagförslagen. Därmed avstyrks motionerna MJ266 (v) yrkande 8 och Sk246 (v) yrkande 4.

Som regeringen framhåller finns det, även med ett tydligt producentansvar, en risk att kostnaden för att transportera en uttjänt bil till en auktoriserad bilskrotare eller annan mottagningsplats kommer att innebära att en del bilar överges. Några remissinstanser har föreslagit att kostnaden för transporten till en bilskrotare skulle kunna täckas av en transportförsäkring som ingår som en del av trafikförsäkringen. En sådan lösning skulle överensstämma med principen om att det är förörenaren som ska betala. Regeringen har gett Vägverket i uppdrag att i samråd med Naturvårdsverket se över behovet av en långsiktig lösning att finansiera kostnaden för transporten av en uttjänt bil för omhändertagande. Uppdraget ska redovisas senast den 31 december 2007. I avvaktan på att det givna uppdraget slutförs föreslår utskottet att motion MJ1 (v) yrkande 1 lämnas utan vidare åtgärd.

När det gäller möjligheterna att begränsa avställningstider för fordon, har utskottet erfarit att frågan tidigare har diskuterats. Enligt Vägverket måste bl.a. vissa problem gällande trafikförsäkringsfrågor finna sin lösning. När en längre begränsad avställningstid (t.ex. ett eller två år) löper ut blir bilen automatisk påställd. Vid automatisk påställning tas redan fr.o.m. den första dagen en trafikförsäkringsavgift ut. Bilägaren behöver inte vara medveten om att bilen blir automatiskt påställd och att avgiften tas ut. Han eller hon kan ha för avsikt att nyttja bilen enbart för reservdelar. Trafikförsäkringsavgiften är dessutom avsevärt högre än premien som betalas för en ordinarie trafikförsäkring. Nya administrativa rutiner hos myndigheterna och informationskampanjer för att upplysa bilägarna skulle kunna förebygga eventuellt negativa konsekvenser för bilägarna. Kostnaderna för nya administrativa system och informationskampanjer är dock okända. Utskottet är mot bakgrund av det anförda inte berett att föreslå någon åtgärd med anledning av motion MJ1 (v) yrkande 2. Motionen avstyrks i berörd del.

Som framhålls i propositionen bör bilskrotningsfondens återstående medel användas bl.a. till att gynna skrotningen av äldre bilar som saknar katalysator. Antalet bilar i trafik som saknar katalysator uppgår till ca 390 000. Genom att skrota bilar som saknar katalysator minskar utsläppen av kväveoxid och partiklar men också utsläppen av kvävedioxider och flyktiga organiska ämnen (VOC). En sådan åtgärd bidrar till flera av riksdagens fastställda miljö kvalitetsmål, bl.a. målen om Frisk luft, Ingen övergödning och Giffri miljö. Kravet på katalysator blev obligatoriskt först 1989. För en snabb utskrotning av gamla bilar som saknar katalysator anser utskottet, i likhet med regeringen, att bilägaren bör få en ersättning när en bil äldre än årsmodell 1989 lämnas för skrotning. Hur många av dessa som kan skrotas ut beror på storleken på skrotningssättningen

och vilket belopp bilskrotningsfonden uppgår till när inbetalningen av skrotningsavgifter upphör. Eftersom syftet är att minska påverkan på luftkvaliteten, bör ersättning inte utgå för sådana bilar som enligt uppgift i vägtrafikregistret är avställda. Med det anförda avstyrks motion MJ1 (v) yrkande 3.

Vad gäller framtida åtgärder för att minska antalet övergivna bilar vill utskottet anför följande. Som regeringen framhåller är målet att alla uttjänta bilar ska lämnas för en miljöriktig skrotning. För att nå målet är det viktigt att bilägarna informeras dels om sin rätt att lämna en bil kostnadsfritt till en producent, dels om vikten av att en uttjänt bil tas om hand på ett från miljösynpunkt godtagbart sätt. Det är också viktigt att transportavståndet till närmaste plats för inlämning inte blir för långt. Som framgår av propositionen avser regeringen att i en kommande förordning om producentansvar för bilar både föreskriva om en utökad informationskyldighet för producenter och om en skyldighet för producenter att ordna lämpliga insamlingssystem. Vidare anføres att sådana fordonsvrak som kommunen flyttar med stöd av lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall tillfaller kommunen. Dessa fordonsvrak ska som huvudregel skrotas så snart det lämpligen kan ske. Ägaren till ett fordon som flyttats med stöd av lagen är skyldig att ersätta kommunen för dess kostnader. Det kan dock vara svårt för kommunen att få någon ersättning. I dag får kommunen skrotningspremien när kommunen lämnar in fordonsvrak för skrotning. I likhet med regeringen anser utskottet att denna möjlighet bör kvarstå så länge som det finns medel kvar i fonden. Utskottet förutsätter vidare att regeringen vid behov även uppmärksammar sådana bilar som inte omfattas av producentansvaret. Med det anförda föreslår utskottet att motion MJ1 (v) yrkande 4 lämnas utan vidare åtgärd.

Producentansvar och tillgänglighet till återvinning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår sex motioner (s, c, kd, v, mp) om producentansvar, tillgänglighet till återvinning och liknande frågor med hänvisning till att syftet med motionerna i huvudsak är tillgodosett.

Jämför reservationerna 2 (s), 3 (s, mp) och 4 (s, v).

Motionerna

I motionerna framförs krav på en översyn av producentansvaret, avfallshantering, tillgänglighet till återvinning och liknande frågor. I motion MJ256 (c) framhålls behovet av en översyn av industrins och handelns producentansvar för återvinningen. Trots att industrin och handeln har getts ett lagstadgat ansvar för återvinningen, det s.k. producentansvaret, är det, enligt motionären, i realiteten hushållen som har fått ta ett allt större

ansvar för sophantering. Enligt motion MJ257 (s) måste producentansvaret för källsorterat återvinningssmaterial, t.ex. returpapper, skärpas. Hämtning och återvinning av returpapper och annat returhushållsavfall fungerar inte bra i storstadsregionerna. Hushållen får där själva transportera sina returhushållsavfall långa avstånd till olika uppsamlingsställen.

Vad gäller den fastighetsnära insamlingen begärs i motion MJ335 (mp) yrkande 1 en utredning om att förbättra förutsättningarna för att få den fastighetsnära insamlingen att utvecklas snabbare. Motionären påpekar att det måste vara enkelt för den som vill bli av med sitt avfall att göra det korrekt och sorterat. Enligt motion MJ339 (v) yrkande 6 måste kommunerna och näringslivet underlätta för invånarna att öka kretsloppsgraden i sin avfallshantering. Återvinningssystemen måste vidareutvecklas. Dessutom bör uppmärksammas att rörelsehindrade eller icke bilburna har svårt att delta i återvinningssystemen. Alltför stort ansvar ligger på konsumenterna. Även motionären bakom MJ372 (kd) yrkande 4 anser att kommunerna bl.a. bör se till att det finns en tillgänglighet till återvinningsstationerna som tillgodoser såväl bilburna som icke bilburna konsumenters behov. Vidare anförts att kommunerna bör åläggas att ha en viss täthet när det gäller insamlingsställen för utjänta lysrör (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande

Målen för svensk avfallshantering formuleras i de nationella miljömålen som revideras vart fjärde år. Det övergripande delmålet för avfall är att den "totala mängden avfall inte ska öka och den resurs som avfall utgör ska tas till vara i så hög grad som möjligt samtidigt som påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras". Utskottet ställer sig positivt till tydligare regler för producentansvar, utökad materialåtervinning, bättre tillgänglighet till återvinningsstationer och liknande åtgärder för att minska avfallsmängderna. Industrin och handeln har getts ett lagstadgat ansvar för återvinningen, det s.k. producentansvaret. Utskottet noterar dock att allt större ansvar för återvinning och avfallshantering har fallit på de enskilda medborgarna och hushållen. Även om återvinning för de enskilda måste underlättas är det utskottets mening att producentansvaret måste fortsätta att utvecklas för att kunna skapa ett långsiktigt hållbart avfallshanteringssystem.

Regeringen slår i budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1 utg.omr. 20) fast att dess ambition är att bryta sambanden mellan ekonomisk tillväxt och negativ miljöpåverkan från ökad användning av energi och råvaror. Som framgår av propositionen har regeringen för avsikt att bl.a. utreda förutsättningarna att ändra dagens förpackningsbaserade producentansvar till ett system som utgår från materialströmmar samt att granska möjligheterna att utveckla insamlingssystemen. Vidare bör uppmärksammas att Naturvårdsverket i december 2006 getts i uppdrag att utreda dessa frågor. Enligt Naturvårdsverkets regleringsbrev (2006-12-21)

ska verket utreda förutsättningarna att ändra dagens förpackningsbaserade producentansvar till ett producentansvar som utgår från materialströmmar samt utreda möjligheten att utveckla insamlingssystemet för sådant avfall. Naturvårdsverket ska lämna förslag till hur ett sådant system kan vara utformat och vid behov föreslå andra åtgärder för att utveckla producentansvaret. Förslagen ska åtföljas av redogörelser för miljövinster, konsekvenser för berörda aktörer och eventuella målkonflikter. Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2007.

Vad gäller ansvarsfrågan för omhändertagande av förpackningar ser utskottet positivt på att en ny förordning (2006:1273) om producentansvar för förpackningar har trätt i kraft den 1 januari 2007. Det faktum att både producenter och kommuner har ett ansvar för det avfall som utgörs av förpackningar tydliggörs med de nya reglerna. Liksom tidigare gäller att en producers ansvar att tillhandahålla insamlingssystem endast omfattar förpackningar som är hänförliga till producenten, vilket betyder att förpackningar som inte är hänförliga till någon producent som är ansvarig i Sverige kan behöva tas om hand av kommunen. Enligt förordningens bestämmelser ska samrådet mellan producenten och kommunen syfta till att samordna producentens ansvar med kommunens renhållningsskyldighet. Samrådet ska bl.a. handla om hanteringen av förpackningar som lämnas i producentens insamlingssystem men som inte är hänförliga till producenten eller som omfattas av kommunens renhållningsskyldighet. Bestämmelsen om hushålls och andra förbrukares skyldighet att sortera ut förpackningar från annat avfall och lämna förpackningsavfallet förtydligas med hänsyn till detta, dvs. förpackningsavfallet ska lämnas för borttransport i de insamlingssystem som producenterna eller kommunen tillhandahåller för sådant avfall.

Producentansvaret för förpackningar, returpapper och tidningar har nyligen utvärderats av Naturvårdsverket. Resultatet har i december 2006 redovisats i Rapport 5648 Framtida producentansvar för förpackningar och tidningar – utvärdering av producentansvaret för förpackningar och returpapper samt förslag till åtgärder. Naturvårdsverkets slutsats är att producentansvaret fungerar i stort sett väl. Vissa förbättringar krävs av lagstiftningen och verkets vägledning för att komma till rätta med de brister som upptäckts. Enligt Regeringskansliet remissbehandlas rapporten för närvarande. Remisstiden utgår den 19 mars 2007. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna MJ256 (c), och MJ257 (s) i den mån de inte kan anses tillgodosedda.

När det gäller tillgänglighet till återvinning vill utskottet utöver vad som anförts ovan redovisa följande. Utskottet har tidigare framhållit betydelsen av ett starkt konsumentperspektiv som framför allt innebär att det ska bli enklare för hushållen att sortera och lämna sitt avfall. En högre servicenivå till allmänheten är det bästa sättet att öka människors vilja att delta i systemet och på så sätt även öka andelen avfall som återvinns. Tillgänglighet och tydlighet är viktigt liksom information om syftet med och nyttan

av hushållens deltagande. Det är angeläget att de olika systemen för insamling av avfall från hushållen samordnas i större utsträckning, dvs. tillgängligheten och servicenivån bör utvecklas och samordnas avseende insamlingen av förpackningar, returpapper, farligt avfall, batterier, grovsopor och annat hushållsavfall. Utskottet betonade även att det behövs en förbättring av insamlingen och omhändertagandet av det farliga avfallet från hushållen. Utskottet instämde i att det är viktigt att tillgängligheten till insamlingsystemen förbättras och lyfte fram insamlingen av glödlampor och lysrör som ett viktigt område vars tillgänglighet och servicenivå bör öka. Även förbättrad information till hushållen om vad som är farligt avfall och hur det bör hanteras framhölls som viktigt (bet. 2005/06: MJU3 och 2005/06: MJU12).

Utskottet finner att de tidigare uttalandena fortfarande är giltiga. Utskottet vill även poängtera att återvinningsstationerna ska vara lätta att nå för enskilda. En förutsättning för konsumenternas deltagande och acceptans för insamlingssystemet är god tillgänglighet till återvinningsstationerna för såväl bilburna som icke bilburna. Vad gäller fastighetsnära insamling vill utskottet nämna förordningen (2004:1387) om stöd till investeringar i källsorteringsutrymmen. För att påskynda utvecklingen införde staten ett stöd för inrättande av källsorteringsutrymmen i flerfamiljshus. Stödet uppgick till högst 30 % av de stödberättigade kostnaderna, dock högst 100 000 kr per källsorteringsutrymme. För att vara berättigad till stödet skulle åtgärderna ha avslutats senast den 31 december 2006. I PBL-kommitténs slutbetänkande Får jag lov? Om planering och byggande (SOU 2005:77) behandlas bl.a. frågan om krav på fastighetsägaren att inrätta källsorteringsutrymmen. Betänkandet är remissbehandlat och bereds för närvarande i Regeringskansliet.

I detta sammanhang bär även uppmärksammas att det på olika håll pågår en utveckling för att förbättra enskildas möjligheter att lämna sitt avfall. I Stockholms stad har t.ex. mobila miljöstationer för farligt avfall inrättats. Den mobila miljöstationen trafikerar samtliga stadsdelar inom Stockholms stad. Ett annat exempel är den s.k. återvinningsbåten där enskilda kan lämna grovavfall, elavfall, farligt avfall, glasförpackningar och tidningar. Återvinningsbåten, som under våren och hösten lägger till vid vissa av Stockholms kajer enligt fastlagt schema, är ett samarbete mellan Trafikkontoret och Stockholms Hamnar. Utskottet anser att det är angeläget att sådana exempel uppmärksammas och förutsätter att regeringen tillsammans med andra intressenter aktivt medverkar i informations-spridningen.

Det anförda tillgodoser i allt väsentligt syftet med motionerna MJ335 (mp) yrkande 1, MJ339 (v) yrkande 6 samt MJ372 (kd) yrkandena 3 och 4. Motionerna kan därför lämnas utan riksdagens vidare åtgärder.

Retursystem för flaskor och burkar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår fem motionsyrkanden om retursystem för privatinförda flaskor och burkar (c, kd), gemensamma retursystem inom EU (s, kd) samt ett utökat antal pantningsautomater (fp). Syftet med motionerna är i allt väsentligt tillgodosett. Jämför reservation 5 (s, mp).

Motionerna

Problemet med omhändertagandet av den stora mängd flaskor och burkar som privatimporteras till Sverige berörs i flera motioner. I MJ238 (c, kd) och MJ372 (kd) yrkande 1 begärs att regeringen snarast ska återkomma till riksdagen med en lösning av finansieringen av omhändertagande av privatinförda glasförpackningar. Sådana förpackningar omfattas inte av det svenska producentansvaret och ingår inte i det svenska pantsystemet. Vidare krävs i motionerna MJ227 (s) och MJ372 (kd) yrkande 5 att Sverige inom EU-samarbetet ska driva på för att få igenom ett gemensamt europeiskt pantningssystem för burkar och flaskor.

Fler pantningsautomater för aluminiumburkar och PET-flaskor krävs i motion MJ302 (fp). Enligt motionären bör stora marknadsaktörer, bensinmackar och andra ställen som säljer stora mängder dryck återta de burkar och returflaskor som de säljer.

Utskottets ställningstagande

När det gäller hanteringen av privatimporterade burkar och flaskor redovisade Jordbruksverket den 1 mars 2006 regeringsuppdraget Returförpackningsutredningen i Rapport 2006:7. Uppdraget innefattade tre delar, nämligen att utreda breddning av pantsystemet, service till konsumenten och privatinförsel av burkar. I deluppdraget privatinförsel av burkar uppmanades Jordbruksverket i regeringsuppdraget att beakta Naturvårdsverkets tidigare rapport om den ökade privatinförseln av glasflaskor (Naturvårdsverkets rapport M2003/3993/Knb). I Naturvårdsverkets rapport redovisades problemen som den kraftigt ökade privatinförseln av glasflaskor medfört. Naturvårdsverket föreslog tre olika lösningar. Den första berörde ersättning till Svensk Glasåtervinning (SGÅ) för att ta hand om glasavfallet. Det andra förslaget gäller på något längre sikt då Naturvårdsverket kommer att arbeta för att ett viktclearingsystem på EU-nivå inrättas. Det tredje alternativet som föreslogs var att staten skulle gå in och finansiera de privatimporterade glasflaskorna och ersätta SGÅ. Jordbruksverket framhöll i sin rapport att när det gäller privatimport av burkar uppstår inget ekonomiskt underskott på grund av kostnader för insamling och återvinning. Aluminiumet i burkarna har ett mycket större värde än glas. Jordbruksverket

föreslog att informationen om sortering och återvinning måste ökas för att få bukt med problemen att burkar slängs i hushållssoporna. Detta kan göras med hjälp av reklam och informationsinsatser.

Vad gäller återvinning av dryckesförpackningar i allmänhet har utskottet tidigare konstaterat att det finns behov av förbättrad service till konsumenterna även när det gäller returdryckesförpackningar. Antalet mottagningsställen med automater för returdryckesförpackningar borde utökas. Utskottet betonade även vikten av konsumenternas fortsatta förtroende för retursystemen för metallburkar så att en hög återvinningsnivå kan nås och nedskräpningen minimeras (bet. 2005/06:MJU3 och 2003/04:MJU4). Utskottets tidigare uttalanden i denna fråga kvarstår.

Beträffande privatinförda förpackningar anser utskottet i likhet med vad som anförts tidigare (bet. 2005/06:MJU3) att det, från såväl miljö- som konkurrenssynpunkt, är viktigt att alla dryckesförpackningar som yrkesmässigt importeras ingår i ett godkänt retursystem och att det bör krävas av producenterna att de inrättar sådana system. I detta sammanhang bör uppmärksammas att förordningen (2006:1273) om producentansvar för förpackningar trädde i kraft den 1 januari 2007 (ersätter förordning 1997:185). Den nya förordningen innehåller ett förtydligande om kommunernas ansvar för privatinförda förpackningar, även ineffattande glasförpackningar. Utskottet noterar att liksom tidigare gäller att en producents ansvar att tillhandahålla insamlingssystem omfattar förpackningar som är hänförliga till en producent men därutöver kan förpackningar som inte är hänförliga till någon producent som är ansvarig i Sverige behöva tas om hand av kommunen.

Utskottet erinrar även om den nya förordningen (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar som trädde i kraft den 1 januari 2006. Enligt denna förordning är det förbjudet att sälja eller överlåta konsumtionsfärdig dryck i plastflaska eller metallburk som inte ingår i ett godkänt retursystem. Det är alltså förbjudet att sälja drycker i flaskor och burkar som man inte kan lämna tillbaka utan att få en pant eller premie. Den som säljer en flaska eller en burk som inte är märkt med en symbol som visar att den ingår i ett godkänt retursystem ska betala en miljöskatt.

Enligt vad utskottet erfarit tog SGÅ, Sveriges Kommuner och Landsting samt Avfall Sverige (dåvarande Svenska Renhållningsverksföreningen) våren 2006 fram ett modellavtal för samverkan kring hanteringen av privatinförda glasflaskor. Överenskommelsen innebär att kommunerna ska ersätta SGÅ under en treårsperiod samtidigt som en nationell helhetssyn och långsiktig lösning söks. Finansieringen av omhändertagandet av de privatinförda förpackningarna är emellertid fortfarande olöst. Högst 20 avtal har hittills tecknats, dock endast med mindre kommuner. Överläggningar fortsätter mellan intressenterna för att engagera fler kommuner och för att lösa frågan på längre sikt. Utskottet förutsätter att regeringen noga följer utvecklingen av den privata importen och vid behov vidtar erforderliga

åtgärder. Enligt utskottets mening kan syftet med motionerna MJ238 (c, kd) och MJ372 (kd) yrkande 1 med det anförda i allt väsentligt anses tillgodosett. Utskottet avstyrker därmed berörda motionsyrkanden.

Beträffande gemensamt retursystem inom EU har utskottet inhämtat från Regeringskansliet att Sverige tagit upp frågan om samordning av förpackningar och pantsystem. Arbete pågår i EG-kommissionens förpackningskommitté i syfte att finna lösningar till problemet med olika länders varierande pantningssystem. Jordbruksverket har i den ovan nämnda Returförpackningsutredningen (Rapport 2006:7) redovisat följande. Kommerskollegium har på uppdrag av Utrikesdepartementet utrett förutsättningarna för ett samordnat retursystem inom EU och EES (Kommerskollegium, 2003). Konsumenten skulle då kunna återlämna pantberättigade dryckesförpackningar och få ut panten oavsett var förpackningen köpts. Enligt Kommerskollegiums utredning skulle ett samordnat europeiskt system främst passa återvinningsbara PET-flaskor och metallburkar. Skulle en pant kopplas till retursystemet höjs sannolikt återlämningsgraden. Enligt branschen är ett europeiskt system möjligt men svårt att genomföra, eftersom det kräver en omfattande samsyn på alla deltagande marknader. Kommerskollegium betonar i sin utredning att strävan borde vara att söka en lösning för att samordna återvinningssystem för dryckesförpackningar som omfattar alla länder inom EU/EES. Som ett första steg skulle man dock kunna börja med ett mindre antal länder som redan i dag har ett fungerande pantsystem. Det skulle då innefatta länder som Sverige, Danmark, Norge och Finland. Många frågor återstår dock att utreda innan ett sådant system kan genomföras. Enligt Kommerskollegiums utredning gynnar nationella system ofta ett fåtal företag som dominerar på de inhemska marknaderna. Med ett samordnat pantsystem skulle inflytandet från de inhemska företagen minska, konkurrensen skulle öka och pressa ned priserna. Detta skulle gynna konsumenten i form av bättre kvalitet och lägre priser.

Jordbruksverket och Konsumentverket instämmer i Kommerskollegiums bedömning att Sverige borde sträva efter att söka en lösning för att samordna återvinningssystem för dryckesförpackningar som omfattar alla länder inom EU/EES. Verken finner att detta emellertid är något som kan bli verklighet först på längre sikt. Utskottet förutsätter att regeringen även fortsättningsvis aktivt arbetar för gemensamma pantsystem inom EU/EES. Med det anförda finner utskottet att syftet med motionerna MJ227 (s) och MJ372 (kd) yrkande 5 i allt väsentligt tillgodosetts.

I ovan nämnda Rapport 2006:7 redovisas beträffande frågan om flerpantningsautomater att Jordbruksverket i samverkan med Konsumentverket har följt upp hur servicen till konsumenten har utvecklats. För att undersöka konsumenternas syn gavs SIFO i uppdrag att genomföra en telefonundersökning. Verken har även följt upp de frivilliga initiativ som Returpack och Systembolaget aviserade i samband med utredningen om översyn av producentansvaret. SIFO-undersökningen visade att allmänheten är relativt nöjd med den service som erbjuds. Returpack har tillsammans med detalj-

handlarna och automatleverantörerna ökat antalet returautomater med 700 stycken under en femårsperiod. Systembolaget tar inte emot returburkar trots att man är den aktör som säljer näst mest burkar efter detaljhandeln. På prov införskaffade Systembolaget returautomater i två separata butiker. Återtagningsvolymen i dessa butiker var så låg att Systembolaget drog slutsatsen att konsumenterna pantar burkar där de handlar mat. I SIFO-undersökningen ställdes en fråga om det är någon annan typ av butiker, serviceställen eller liknande där konsumenterna skulle önska att det fanns tillgång till att lämna flaskor eller burkar med pant. Endast 3 % nämnde Systembolaget som ett alternativ.

Jordbruksverkets och Konsumentverkets slutledning i Rapport 2006:7 var att det inte framkommit några starka skäl att i dagsläget ge några konkreta förslag till förändring av servicen till konsumenten. Verken noterade att det dock är viktigt att följa utvecklingen och att branschen fortsätter arbeta mot en förbättrad servicenivå. Utskottet, som ansluter sig till denna bedömning, anser att det är viktigt att det finns lättillgängliga system när konsumenterna ska lämna tillbaka förpackningarna och att livsmedelshandeln och bryggeribranschen förbättrar servicen till konsumenterna genom att utöka antalet mottagningsställen med automater för returdryckesförpackningar. Med det anförda föreslår utskottet att motion MJ302 (fp) lämnas utan vidare åtgärd.

Återvinningssystem, förbränning m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår fyra motioner om återvinningssystem (innefattande bl.a. marknadsanpassning, återvinningscertifikat och materialåtervinning) (kd, mp), tre motioner som berör förbränningsfrågor (v, mp) samt en motion om slutna VA-system och kretsloppsfrågor (v). Främst hänvisas till att syftet med motionerna är tillgodosett.

Jämför reservationerna 8 (mp) och 9 (v).

Motionerna

I motion MJ403 (kd) yrkande 4 efterlyses en översyn av lagstiftningen, i syfte att klargöra vilka hinder som existerar för framväxten av en kraftfull privat företagsamhet inom återvinningssektorn. Vidare föreslås att en återvinningskommission tillsätts i syfte att göra Sverige till ett världsledande land inom den globalt sett snabbt växande sektorn för materialåtervinning (yrkande 5). I motion MJ335 (mp) yrkande 2 vill motionären låta utreda återvinningscertifikat som ett medel att öka andelen återvunna råvaror. Med certifikaten åläggs producenter att använda en viss mängd återvunnen

råvara per materialslag. Därmed skulle ett marknadsbaserat system skapas som fokuserar på industrins användning av återvunnen råvara i stället för att som i dag fokusera på insamling av konsumenternas förpackningar.

I motionen föreslås även att frågan om återvinningsnivåer per materialslag som komplement till och längre fram som ersättning för dagens mål för förpackningsinsamlingen ska utredas (yrkande 3). Motionären anser att det är dags att övergå från fokuseringen på produktform (t.ex. förpackningar) till materialströmmar (t.ex. plaster).

I Miljöpartiets motion MJ391 yrkande 41 uppmärksammas förbränning av fossilt material, innefattande plaster. En stor del av det avfall som bränns har ett fossilt ursprung och bidrar därmed till de svenska utsläppen av klimatstörande gaser. Ansträngningarna att återvinna plast bör ökas. Enligt motion MJ335 (mp) yrkande 8 måste man säkerställa att den samlade kapaciteten för avfallsförbränning inte vida överstiger förbränningsbehovet och därmed hotar fastslagna återvinningsmål. Motionären anser att kommunernas stora investeringar i anläggningar för avfallsförbränning är ekonomiskt riskabla, eftersom kapaciteten riskerar att till stora delar förbli outnyttjad. I motion MJ390 (v) yrkande 52 begärs att regeringen agerar för att hindra handeln med avfall över kommungränserna för förbränning.

I motion MJ339 (v) yrkande 1 begärs att berörda regionala och nationella myndigheter ska verka för att förbättra reningseffekten och slamhanteringen vid reningsverken och påskynda utvecklingen av mer slutna VA-system så att kretsloppet av näringsämnen mellan stad och land sluts.

Utskottets ställningstagande

Som framhålls i motion MJ403 (kd) kan bl.a. den nuvarande lagstiftningens utformning motverka framväxten av en privat företagsamhet inom återvinningssektorn. Utskottet anser det därför som särskilt värdefullt att man på olika vägar söker främja privat företagsamhet inom denna sektor. I detta sammanhang kan antas att regeringens beslut den 30 december 2006 att ta fram en handlingsplan för regelförenkling får stor betydelse. Planen syftar till att uppnå regeringens mål att företagens administrativa kostnader till följd av samtliga statliga regelverk ska minska med minst 25 % till 2010. Enligt Naturvårdsverkets regleringsbrev (2006-12-21) ska Naturvårdsverket inom sitt ansvarsområde bistå Regeringskansliet (Miljödepartementet) i arbetet med att ta fram underlag för regeringens handlingsplan. Underlaget ska närmare beskriva inriktningen och arten av det regelförenklingsarbete som myndigheten bedriver och avser att bedriva. Redovisningen kan också innehålla förslag till regeringen om förändringar i lagar och förordningar som skulle kunna minska företagens administrativa kostnader. Det anförda tillgodoser i allt väsentligt syftet med motion MJ403 (kd) yrkande 4. Motionen bör därför lämnas utan vidare åtgärd i berörd del.

Med anledning av det i motion MJ403 (kd) framförda förslaget om inrättandet av en återvinningskommission vill utskottet anföra följande. I samband med att ett avfallsråd inrättades 2004 fick Naturvårdsverket ett bredare ansvar på avfallsområdet. Avfallshanteringen ses numera som en del av samhällets infrastruktur där Naturvårdsverket ska verka pådrivande i omställningen till ett ekologiskt hållbart omhändertagande av avfall. Naturvårdsverket ska dessutom se till att avfallshanteringen sker på ett för samhället effektivt och för konsumenterna enkelt sätt. Avfallsrådet ska understödja detta arbete. Rådet består enligt Naturvårdsverkets instruktion av högst arton ledamöter som ska företräda berörda aktörer på avfallsområdet. Vidare ska länsstyrelserna och kommunerna företräddas av minst en ledamot var. Se förordningen (2001:1096) med instruktion för Naturvårdsverket. I detta sammanhang bör även uppmärksammas att regeringen nyligen har inrättat en kommission för hållbar utveckling för att utveckla samverkan mellan näringsliv, politik och forskning. Ordförande är statsminister Fredrik Reinfeldt med miljöminister Andreas Carlgren som vice ordförande. Kommissionen har en bred sammansättning med ledamöter från näringsliv, fristående organisationer, forskning, myndigheter och politik. Enligt regeringen är avsikten med den nu inrättade kommissionen att höja ambitionen i frågor som rör miljödriven tillväxt och utsläppsminskningar. Detta ska ske genom en offensiv utveckling som mobiliserar näringslivet i forskning, innovationer, teknikutveckling och exportsatsningar. Kommissionen ska främja arbete över sektorsgränser, anlägga ett internationellt perspektiv och se till såväl ekologiska, sociala som ekonomiska aspekter. Klimatfrågan blir ett huvudtema under kommissionens första år. Utifrån den erfarenheten kan kommissionen därefter fördjupa sig i andra prioriterade områden som gäller hållbar utveckling i dess ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensioner. Bland aktuella utmaningar nämns bl.a. hållbar konsumtion och produktion. Utskottet, som välkomnar den nu inrättade kommissionen, finner att syftet med motion MJ403 (kd) yrkande 5 är tillgodosett. Motionen bör därför lämnas utan vidare åtgärd i berörd del.

Vad gäller producentansvar som utgår från materialströmmar har Naturvårdsverket nyligen givits ett uppdrag (regleringsbrev 2006-12-21) att utreda förutsättningarna för att ändra dagens förpackningsbaserade producentansvar till ett producentansvar som utgår från materialströmmar samt att utreda möjligheten att utveckla insamlingssystemet för sådant avfall. Naturvårdsverket ska lämna förslag till hur ett sådant system kan vara utformat och vid behov föreslå andra åtgärder för att utveckla producentansvaret. Förslagen ska åtföljas av redogörelser för miljövinster, konsekvenser för berörda aktörer och eventuella målkonflikter. Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2007. Vidare kan konstateras att frågan om behovet av en utvecklad materialflödesstatistik aktualiserades i miljömålspropositionen (2004/05:150, s. 303). Härvid anfördes att ett sådant behov förelåg för att bedöma den samlade miljöpåverkan från vissa material och att SCB borde ges i uppdrag att lämna förslag till en sådan redovisning.

Med anledning av den dåvarande regeringens förslag i den ekonomiska vårpropositionen 2006 beslutade riksdagen att särskilda medel skulle avsättas på tilläggsbudget för utvecklingsarbete inom SCB avseende materialflödesstatistik (prop. 2005/06:100, s. 165, bet. 2005/06:FiU20, rskr. 2005/06:369). SCB har under förra året påbörjat arbetet med att bygga en databas för materialflödesstatistik (SCB:s årsredovisning 2006). Riksdagens beslut i anslutning till budgetpropositionen för 2007 innebär att anslaget till Statistiska centralbyrån ökades med ytterligare 2 miljoner kronor för materialflödesstatistik (prop. 2006/07:1, utg.omr. 2, bet. 2006/07:FiU2, rskr. 2006/07:81–82). Med det anförda och i avvaktan på det fortsatta arbetet föreslår utskottet att motion MJ335 (mp) yrkandena 2 och 3 lämnas utan vidare åtgärd.

I flera motioner uppmärksammas olika aspekter när det gäller förbränningen av avfall. Utskottet vill med anledning härav redovisa följande. Naturvårdsverket har enligt sin instruktion att bevaka och verka för att avfallshanteringen i fråga om kapacitet och metoder är miljömässigt godtagbar, effektiv för samhället och enkel för konsumenterna. Vidare har länsstyrelserna regionalt ansvar för att följa upp dessa frågor. Dessutom bör framhållas att de nya reglerna om skatt på förbränning av visst hushållsavfall trädde i kraft den 1 juli 2006 [se lagen (1994:1776) om skatt på energi]. Detta är en schabloniserad skatt på den fossila delen vid förbränning av hushållsavfall och syftar till att minska andelen fossilt ursprung till förbränning och samtidigt öka utsortering av material som kan återanvändas eller återvinnas. Det kan finnas skäl till att göra en översyn av effekten. Utskottet ser mycket positivt på att sorterat träavfall hanteras som en resurs. Enligt vad utskottet inhämtat från Miljödepartementet är det svårt att i dagsläget bedöma om det föreligger en risk för framtida överkapacitet beträffande avfallsförbränning. Den nyligen införda s.k. brasskattens effekter behöver utvärderas innan ytterligare åtgärder övervägs. Vad gäller handel med avfall för förbränning över kommungränser kan konstateras att den s.k. Kommunala kompetensutredningen (dir. 2006:47) har i uppdrag att hantera frågor som berör bl.a. lokaliserings- och självkostnadsprinciperna. Utredningen beräknas avsluta sitt arbete den 31 augusti 2007. Mot bakgrund av det anförda avstyrks motionerna MJ335 (mp) yrkande 8, MJ390 (v) yrkande 52 och MJ391 (mp) yrkande 41.

Beträffande mer slutna kretslopp och VA-system har Naturvårdsverket 2002 presenterat rapporten Aktionsplan för återföring av fosfor ur avlopp (rapport 5214). Aktionsplanen innefattar förslag till övergripande mål och strategi för ett långsiktigt arbete. I strategin finns förslag till konkreta åtgärder för att näringen, bl.a. fosfor, hamnar där den behövs och risken för smittspridning minskas. Naturvårdsverkets rapport har remissbehandlats, och ärendet bereds för närvarande i Miljödepartementet. I detta sammanhang vill utskottet även peka på att det finns frivilliga system för VA-utveckling. Ett sådant är projektet ReVAQ som drivs på uppdrag av ett antal VA-verk. Syftet med projektet är att klarlägga om användningen av

de vattenburna avloppssystemen kan utvecklas så att slam från dessa system kan användas på odlad mark i ett hållbart perspektiv i enlighet med de nationella miljömålen. ReVAQ:s styrgrupp är sammansatt av representanter från livsmedelsindustrin, Naturskyddsföreningen, LRF, dagligvaruhandeln och VA-verken. Styrgruppen upprättar de kriterier som gäller för ReVAQ och som då visar hur VA-verk ska arbeta om de vill delta i detta utvecklingsprojekt. ReVAQ är i sin nuvarande form ett tidsbegränsat projekt som löper t.o.m. år 2007. Det anförda tillgodoser i allt väsentligt syftet med motion MJ339 (v) yrkande 1. Motionen avstyrks i berörd del.

Kommunal avfallshantering m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avstyrker nio motionsyrkanden (m, fp, kd, mp) om kommunal avfallshantering, farligt avfall och avfallsdefinitioner med hänvisning främst till att syftet med motionerna i huvudsak är tillgodosett samt till pågående utredningsarbete.

Motionerna

Ett antal motioner berör det kommunala monopolet på farligt avfall som inte är hushållsavfall. I motion MJ311 (m) efterlyses en översyn av 15 kap. 10 § miljöbalken. Motionären hänvisar till att den dåvarande regeringen 1996 föreslog (prop. 1996/97:172 s. 65) att kommunernas möjlighet till utökat ansvar utöver hushållsavfallet skulle avvecklas. Bristen på konkurrens genom inlåsnings i kommunala bolag med en stark och dominerande ställning har sannolikt resulterat i ett sämre resursutnyttjande. Även i motionerna MJ335 (mp) yrkande 6, MJ381 (fp) och MJ403 (kd) yrkande 3 krävs att kommunernas möjlighet till ensamrätt för hanteringen av farligt avfall som inte är hushållsavfall ska upphöra.

Enligt motion M403 (kd) yrkande 1 krävs att kommuners avfallshantering ska bedrivas inom ramen för självkostnads- och lokaliseringsprinciperna såsom de är formulerade i kommunallagen. Vidare begärs att Naturvårdsverket ska ges i uppdrag att säkerställa att landets kommuner följer lagen om offentlig upphandling avseende avfallshantering (yrkande 2).

I motion MJ335 (mp) yrkande 5 begärs att Naturvårdsverket ska ges i uppdrag att föreslå en lagändring som tydligt definierar gränsen mellan avfall från boende och annat avfall, exempelvis från restauranger.

Enligt motion MJ335 (mp) yrkande 7 krävs att tillsynen av hanteringen av farligt avfall bör skärpas. Vidare efterlyses i motion MJ372 (kd) yrkande 2 en definition av hur stora avfallsmängder som ska krävas för att transporten ska vara anmälningspliktig. Enligt motionären är det inte seriöst att ha rapporteringsskyldighet t.ex. för transport av ett enstaka lysrör.

Utskottets ställningstagande

Genom en ändring i avfallsförordningen (2001:1063) upphör kommuners rätt att meddela föreskrifter om farligt avfall som inte är hushållsavfall den 1 juli 2007 (se SFS 2006:1183). Detta innebär att kommunerna inte längre har möjlighet att själva fatta beslut om att kommunen ska hantera farligt avfall. Vidare bör uppmärksammas att regeringen (miljöministern) nyligen i samband med svar på en skriftlig fråga i riksdagen (2006/07:684) framhållit betydelsen av en fungerande konkurrens på avfallsmarknaden och att man måste underlätta för marknadens aktörer att skapa effektiva och miljömässiga avfallslösningar. Han hänvisade bl.a. till att regeringen har vidtagit åtgärder för att stärka konkurrensen på avfallsmarknaden genom att ta bort kommunernas möjlighet till ensamrätt för transport och behandling av farligt avfall. Med det anförda föreslår utskottet att motionerna MJ311 (m), MJ335 (mp) yrkande 6, MJ381 (fp) och MJ403 (kd) yrkande 3 lämnas utan vidare åtgärd.

Vad gäller lokaliserings- och självkostnadsprinciperna noterar utskottet att syftet med den av regeringen tillsatta Kommunal kompetensutredningen är att anpassa de kommunala befogenheterna till samhällsutvecklingen och i samband med det försöka uppnå en balans mellan medborgarnas rätt till likvärdig service, sunda konkurrensförhållanden för näringslivet och andra kommunala intressen. Utredningens uppdrag omfattar riktlinjer för undantag från lokaliserings- och självkostnadsprinciperna; kommunal finansiering av statlig verksamhet, samordning av kompetensutvidgande lagstiftning; kommunalt stöd till näringslivet, samt kommunal samverkan. Utredningen beräknas avsluta sitt arbete den 31 augusti 2007. Med det anförda föreslås att motion MJ403 (kd) yrkande 1 lämnas utan vidare åtgärd.

Utskottet har ingen annan uppfattning än den som redovisas i motion MJ403 (kd) yrkande 2 när det gäller kommunernas skyldighet att följa lagen om offentlig upphandling avseende avfallshantering. Med hänvisning till att Nämnden för offentlig upphandling (NOU) har ett ansvar för tillsynen över både statliga och kommunala organs upphandlingsverksamhet avstyrks motion MJ403 (kd) yrkande 2.

Beträffande motionerna som rör definitionen av avfall och tillsyn av hanteringen av farligt avfall har utskottet erfarit att Miljödepartementet har mottagit en skrivelse från Återvinningsindustrin där det föreslås att definitionen av hushållsavfall ska ändras. Skrivelsen är för närvarande föremål för beredning i departementet. Vidare har utskottet inhämtat att Naturvårdsverket under våren 2007 kommer att presentera en rapport om tillsynen över farligt avfall. Utskottet finner skäl att avvakta den fortsatta beredningen av nu nämnda frågor och föreslår därför att motion MJ335 (mp) yrkandena 5 och 7 lämnas utan vidare åtgärd.

Angående frågan om anmälningspliktiga avfallsmängder vill utskottet inledningsvis hänvisa till vad som anförts ovan om regeringens beslut att ta fram en handlingsplan för regelförenkling vars syfte är att medverka till

att uppnå regeringens mål att företagens administrativa kostnader till följd av samtliga statliga regelverk ska minska med minst 25 % till 2010. Vidare framgår av Naturvårdsverkets instruktion (SFS 2001:1096) att verket särskilt ska bevaka och verka för att avfallshanteringen i fråga om kapacitet och metoder är miljömässigt godtagbar, effektiv för samhället och enkel för konsumenterna. Som redovisats ovan ska Naturvårdsverket enligt regleringsbrev (2006-12-21) dessutom inom sitt ansvarsområde bistå Regeringskansliet (Miljödepartementet) i arbetet med att ta fram underlag för regeringens handlingsplan. Underlaget ska bl.a. innehålla förslag till regeringen om förändringar i lagar och förordningar som skulle kunna minska företagens administrativa kostnader. Vidare bör uppmärksammas att det är länsstyrelserna som beslutar om tillstånd för flertalet verksamheter medan miljödomstolar ger tillstånd för ett mindre antal större verksamheter. Vid sidan av viss egen tillsynsverksamhet vägleder länsstyrelserna kommunerna i tillsynsfrågor. Det är också länsstyrelserna som ansvarar för den regionala avfallsplaneringen. Med det anförda föreslår utskottet att motion MJ372 (kd) yrkande 2 lämnas utan vidare åtgärd.

Nedskräpning av marina miljöer m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår fyra motionsyrkanden (s, m, fp, mp) om nedskräpning av såväl marina miljöer som landområden.

Jämför reservationerna 13 (s, v, mp) och 14 (mp).

Motionerna

I ett antal motioner berörs nedskräpning av såväl vatten- som landområden. I motion MJ221 (s) begärs en översyn av finansieringen av städningen av marina och kustnära miljöer. Många kommuner arbetar med strandstädning trots att det är ett uppdrag som faller utanför ordinarie uppgifter hos stat, region och kommun. I motion MJ247 (m) efterlyses insatser från statens sida för att komma till rätta med problemen kring dumpade skeppsvrak eftersom lagstiftningen är otydlig och otillräcklig. Nedskräpning i skog och mark tas upp i motion MJ356 (fp) yrkande 2, vari begärs att taggtråd ska rensas bort ur naturen och att medel måste tillsättas för att genomföra denna sanering. I motion MJ270 (mp) berörs nedskräpning i mer urbana miljöer; motionären efterfrågar införandet av ett pantsystem för cigarettfimpar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid flera tillfällen tagit ställning till motioner om nedskräpning av hav och stränder (senast i bet. 2005/06:MJU27). Utskottet hänvisade därvid bl.a. till att problemet bör angripas i grunden och genom satsningar på lokalt och regionalt förankrade projekt som fokuserar på opinionsbildning bland vissa målgrupper såsom fiskare, redare, oljeindustri etc. Syftet är att minska mängden marint avfall genom att skapa attityd- och beteendeförändringar hos dem som bidrar mest till nedskräpningen. Vidare framhölls att Sverige är s.k. Lead country i Ospar/BDC (Biodiversity Committee) för ett projekt om s.k. marint skräp som kommer upp på stränderna – Marine beach litter. I projektet deltar kommuner eller motsvarande lokala organ och organisationer från samtliga Nordsjöländer. Bland annat har ett klassificeringssystem med avseende på strandskräpet utvecklats. Projektet har också arbetat för att få ett Nordsjöområde klassat som ett s.k. Marpol Annex V-område för marint skräp. I det arbetet lyckades Sverige inte få med alla Nordsjöländer, utan Sverige uppmanades att driva frågan i International Maritime Organization (IMO) tillsammans med övriga intresserade Nordsjöländer. Sverige har också deltagit i ett s.k. Fishing for litter-projekt tillsammans med Kommunenes Internasjonale Miljøorganisasjon (KIMO), som är en ideell organisation med säte på Shetlandsöarna. Utskottet uppmärksammade även att miljöministrarna, inom ramen för Nordsjökonferensen, vid ministermötet i Göteborg den 4 och 5 maj 2006 antog en deklaration som bl.a. behandlar marint skräp. I deklarationen uppmanades ansvariga myndigheter att förmå fiskerinäringen att utöka sina ansträngningar att ytterligare minska nedskräpningen till havs, särskilt det avfall som hamnar i näten. Om detta inte skulle ge resultat bör myndigheterna utarbeta ekonomiskt stödda initiativ för fiske efter skräp. Utskottet ovan redovisade uppfattning kvarstår. Utskottet har vidare från Regeringskansliet inhämtat att en slutrapport till Ospar väntas senast den 30 mars 2007. Mot bakgrund av det anförda och i avvaktan på resultatet av det arbetet som bedrivs inom Ospar föreslår utskottet att motion MJ221 (s) lämnas utan vidare åtgärd.

Riksdagen har i beslut uppmanat den tidigare regeringen att komma med förslag om lagstiftning som gör att övergivna båtar kan forslas bort. Därvid framhölls bl.a. att det är oklart vem som har rätt eller skyldighet att ta hand om övergivna båtar. Polisen, Kustbevakningen, kronofogden, länsstyrelsen, kommunen, Sjöfartsverket och hamnkaptenen kan alla bli inblandade utan att lagen tydligt talar om deras ansvar. Det kan vidare vara oklart vem som ska betala för att forsla bort en övergiven båt, och dessutom kan båtvrak vara farliga för både miljön och andra båtar (bet. 2004/05:FöU6, rskr. 2004/05:170). Utskottet har från Regeringskansliet inhämtat att Miljödepartementet under våren 2007 kommer att ge lämplig myndighet i uppdrag att utreda frågan om hanteringen av skeppsvrak. Utskottet, som välkomnar det kommande uppdraget, förutsätter att även

frågan om båtvrak på land uppmärksammas i den kommande utredningen. Det anförda tillgodoser syftet med motion MJ247 (m) varför utskottet föreslår att motionen lämnas utan vidare åtgärd.

Frågan om borttagande av taggtråd i naturen har behandlats av utskottet tidigare (bl.a. i bet. 2005/06:MJU3). Utskottet hänvisade då till ett regeringsuppdrag att göra en översyn av gällande bestämmelser för användande av taggtråd som Jordbruksverket, i samråd med Naturvårdsverket och andra berörda myndigheter, i december 2001 redovisat. Syftet med uppdraget var att undersöka om ytterligare eller ändrade bestämmelser behövdes. Jordbruksverkets bedömning var att det då inte fanns anledning att införa ett totalförbud mot användandet av taggtrådsstängsel inom djurhållningen, bl.a. därför att användandet av taggtråd höll på att fasas ut. Skador orsakade av taggtråd var relativt få till antalet medan sårskador av andra orsaker var betydligt mer frekventa. Det största djurskyddsproblemet med taggtråd var enligt verkets uppfattning emellertid den taggtråd som blir kvarlämnad i naturen och som inte längre fyller någon funktion. Enligt gällande lagstiftning (miljöbalken) och Jordbruksverkets föreskrifter är den som bedriver en verksamhet respektive djurhållaren skyldig att hålla markerna rena från taggtråd. Utöver vad som nu redovisats är utskottet inte berett att föreslå någon åtgärd med anledning av motion MJ356 (fp) yrkande 2. Motionen avstyrks.

Beträffande frågan om införandet av ett nytt pantsystem för cigarettfimpar har utskottet inhämtat från Regeringskansliet att den tidigare regeringen (Miljödepartementet) förde dialog med ett antal producenter om nedskräpningsfrågor och att man därvid konstaterade att nedskräpning är ett gemensamt ansvar som delas av producenter och företag (även restauranger och barer), organisationer (exempelvis Håll Sverige Rent) och enskilda. Utskottet, som ansluter sig till denna uppfattning, vill även erinra om att ingen enligt gällande bestämmelser i miljöbalken får skräpa ned utomhus på en plats som allmänheten har tillträde till eller insyn i (15 kap. 7 §). Med det anförda avstyrks motion MJ270 (mp) i den mån den inte kan anses tillgodosedd.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. **Pantsystem för bilar m.m., punkt 2 (v)**

av Jacob Johnson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:MJ1 yrkandena 1, 3 och 4 samt avslår motion 2006/07:MJ1 yrkande 2.

Ställningstagande

Regeringen bör utreda om det är möjligt att införa någon form av pantsystem för bilar. En avveckling av bilskrotningsfonden måste kompletteras med någon form av ekonomiskt styrmedel för att en bilägare ska lämna in sin bil till skrotning. Vidare bör regeringen återkomma med förslag om hur ägare till bilar av årsmodell 1990–1997 samt årsmodell 1989 och äldre kan uppmuntras att lämna sin uttjänta bil till bilskrot. Regeringen bör också utreda frågan och återkomma med förslag till hantering för hur producenterna kan förmås att ta sitt fulla ansvar för samtliga bilar och årsmodeller. Det är angeläget att producentansvaret innebär att det är producenterna som står för samtliga kostnader i framtiden och att kommuner hålls fria från ansvar och utgifter. Detta bör ges regeringen till känna.

2. **Producentansvar, punkt 3 (s)**

av Anders Ygeman (s), Carina Ohlsson (s), Ronny Olander (s), Jan-Olof Larsson (s), Lena Hallengren (s) och Aleksander Gabelic (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:MJ257 och avslår motion 2006/07:MJ256.

Ställningstagande

Producentansvaret för källsorterat återvinningsmaterial, t.ex. returpapper, måste skärpas. Hämtning och återvinning av returpapper och annat returhushållsavfall fungerar inte bra i storstadsregionerna. Hushållen får där själva transportera sitt returhushållsavfall långa avstånd till olika uppsamlingsställen. Enligt förordning (1994:1205) om producentansvar för returpapper ska ”ett insamlingssystem anses som lämpligt om det är lättillgängligt, underlättar för den som har returpapper att lämna ifrån sig detta och i övrigt ger god service åt dem som ska lämna returpapper till systemet”. Bedömningen av insamlingssystemets ”lämplighet” sker i samråd med kommunen. Kravet enligt denna förordning uppfylls inte i många kommuner. Detta bör ges regeringen till känna.

3. Utveckling av fastighetsnära insamling, punkt 4 (s, mp)

av Anders Ygeman (s), Carina Ohlsson (s), Ronny Olander (s), Jan-Olof Larsson (s), Lena Hallengren (s), Tina Ehn (mp) och Aleksander Gabelic (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:MJ335 yrkande 1.

Ställningstagande

Det måste vara enkelt för den som vill bli av med sitt avfall att göra det korrekt och sorterat. En utredning bör få i uppdrag att kartlägga varför den fastighetsnära insamlingen inte utvecklats i den snabba takt som är önskvärd och om nödvändigt utforma de författningsändringar som behövs för att det avfall som samlas in blir fritt på marknaden så att de fraktioner som har positivt marknadsvärde kan bidra till utbyggnaden av den fastighetsnära insamlingen. Detta bör ges regeringen till känna.

4. Tillgänglighet till återvinning, punkt 5 (s, v)

av Anders Ygeman (s), Carina Ohlsson (s), Ronny Olander (s), Jan-Olof Larsson (s), Lena Hallengren (s), Aleksander Gabelic (s) och Jacob Johnson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:MJ339 yrkande 6 och avslår motion 2006/07:MJ372 yrkandena 3 och 4.

Ställningstagande

Kommunerna och näringslivet måste underlätta för invånarna att öka kretsloppsgraden i sin avfallshantering. Alltför stort ansvar ligger på konsumenterna. Trots hushållens återvinning ökar den totala mängden avfall. Återvinningssystemen måste utvecklas. Vidare bör uppmärksammas att rörelsehindrade eller icke bilburna har svårt att delta i återvinningssystemen. Regionalt och lokalt kan man uppmuntra både affärer och konsumenter att välja varor och produkter som genererar små avfallsmängder eller varor som är lätta att återvinna. Detta bör ges regeringen till känna.

5. Retursystem för flaskor och burkar, punkt 6 (s, mp)

av Anders Ygeman (s), Carina Ohlsson (s), Ronny Olander (s), Jan-Olof Larsson (s), Lena Hallengren (s), Tina Ehn (mp) och Aleksander Gabelic (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:MJ227 och avslår motionerna 2006/07:MJ238 och 2006/07:MJ372 yrkandena 1 och 5.

Ställningstagande

En viktig del i omställningen till ett hållbart samhälle är effektiva återvinningssystem av förpackningar. Stora mängder ölburkar privatimporteras till Sverige. Dessa burkar ingår inte i det svenska pantsystemet för aluminiumburkar. Handeln mellan EU-länderna kommer med all sannolikhet att fortsätta att öka. Eftersom varje medlemsland har sitt eget retursystem för flaskor och burkar, är det många av dessa förpackningar som inte återvinns. Sverige bör därför verka för att ett gemensamt pantsystem för flaskor och burkar införs inom EU. Detta bör ges regeringen till känna.

6. Återvinningscertifikat, punkt 10 (s, mp)

av Anders Ygeman (s), Carina Ohlsson (s), Ronny Olander (s), Jan-Olof Larsson (s), Lena Hallengren (s), Tina Ehn (mp) och Aleksander Gabelic (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07: MJ335 yrkande 2.

Ställningstagande

En utredning bör analysera om återvinningscertifikat kan vara ett sätt att öka efterfrågan på återvunnet material. Med certifikaten åläggs producenter att använda en viss mängd återvunnen råvara per materialslag. De som inte uppnår denna nivå får köpa andelar från producenter som använder mer återvunnen råvara än vad som åläggs dem. Därmed skapas ett marknadsbaserat system som fokuserar på industrins användning av återvunnen råvara i stället för att som i dag fokusera på insamling av konsumenternas förpackningar. För att certifikaten ska få störst möjliga praktiska effekt, bör de införas internationellt, men Sverige kan spela en viktig roll i att tidigt och på egen hand införa certifikaten för vissa materialströmmar. Detta bör ges regeringen till känna.

7. Återvinningsmål för materialbaserade fraktioner, punkt 11 (mp)

av Tina Ehn (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07: MJ335 yrkande 3.

Ställningstagande

Dagens ensidiga fokus på insamling av förpackningar bör ersättas med en mer ändamålsenlig och lättförståelig fokusering på material. Det måste bli mer logiskt vad man kan återvinna. Det är dags att övergå från fokuseringen på produktform (t.ex. förpackningar) till materialströmmar (t.ex. plaster). Ett generellt producentansvar baserat på material i stället för på produktgrupper bör utredas. Dessutom bör Naturvårdsverket utreda återvinningsnivåer per materialslag. Detta bör ges regeringen till känna.

8. Avfallsförbränning m.m., punkt 12 (mp)

av Tina Ehn (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:MJ335 yrkande 8 och 2006/07:MJ391 yrkande 41 och avslår motion 2006/07: MJ390 yrkande 52.

Ställningstagande

Regeringen bör säkerställa att den samlade kapaciteten för avfallsförbränning inte vida överstiger förbränningsbehovet och därmed hotar fastslagna återvinningsmål. Den utökade materialåtervinningen hotas av att åtskilliga kommuner utökar sin avfallsförbränningskapacitet. Naturvårdsverket bör få i uppdrag att granska frågan samt återkomma med förslag till åtgärder om den slutliga bedömningen blir att överkapaciteten är ett reellt hot mot återvinningen.

Dessutom måste mängden avfall som går till förbränning minska. Plast är ett material som väl lämpar sig för återanvändning och återvinning, och en ökad återvinning skulle bidra till att minska de svenska utsläppen av växthusgaser. Regeringen bör ge Naturvårdsverket i uppdrag att öka ansträngningarna att återvinna plast med målet att minska plastinnehållet i det avfall som går till förbränning. Detta bör ges regeringen till känna.

9. Avfallsförbränning m.m., punkt 12 (v)

av Jacob Johnson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07: MJ390 yrkande 52 och avslår motionerna 2006/07: MJ335 yrkande 8 och 2006/07: MJ391 yrkande 41.

Ställningstagande

Genom skatt på förbränning ökar källsortering, återvinning gynnas och importen av sopor minskar. En viktig princip är att hindra handeln med avfall över kommungränserna för förbränning. Detta skulle bidra till storinvesteringar i förbränningsanläggningar och därmed öka förbränningen. Detta bör ges regeringen till känna.

10. Slutna VA-system, punkt 13 (v)

av Jacob Johnson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07: MJ339 yrkande 1.

Ställningstagande

Trots hög reningsgrad i våra avloppssystem hamnar fortfarande näringsämnen i vattnet. Kretsloppet av näringsämnen mellan stad och land måste slutas. Ett annat problem är enskilda anläggningar som saknar tillräcklig rening. För att förbättra situationen behöver reningsgraden bli bättre vid reningsverken, slammet tas om hand på ett mer kretsloppsorienterat sätt och utveckling måste ske av mer slutna VA-system. Detta bör ges regeringen till känna.

11. Definition av hushållsavfall, punkt 15 (s, mp)

av Anders Ygeman (s), Carina Ohlsson (s), Ronny Olander (s), Jan-Olof Larsson (s), Lena Hallengren (s), Tina Ehn (mp) och Aleksander Gabelic (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07: MJ335 yrkande 5.

Ställningstagande

I dag har kommunerna ansvaret för insamlingen och behandlingen av hushållsavfall "och därmed jämförligt avfall". Gränsen mellan hushållsavfall och "därmed jämförligt avfall" är i dag otydlig och skapar problem gällande t.ex. restaurangers avfall. Naturvårdsverket bör ges i uppgift att föreslå en lagändring som tydligt definierar gränsen mellan avfall från boende och annat avfall. Detta bör ges regeringen till känna.

12. Farligt avfall m.m., punkt 16 (s, mp)

av Anders Ygeman (s), Carina Ohlsson (s), Ronny Olander (s), Jan-Olof Larsson (s), Lena Hallengren (s), Tina Ehn (mp) och Aleksander Gabelic (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:MJ335 yrkande 7 och avslår motion 2006/07:MJ372 yrkande 2.

Ställningstagande

Ett skärpt kontrollsystem för tillsyn av hanteringen av farligt avfall bör införas. Det har uttalats redan i proposition 1996/97:172, i Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdrag M2002/3993/Knb och konkretiserats av riksdagens miljö- och jordbruksutskott år 2002. Frågan upprepades år 2003 i regeringens dåvarande "kretsloppsproposition" (2002/03:117). Detta bör ges regeringen till känna.

13. Nedskräpning av marina miljöer m.m., punkt 17 (s, v, mp)

av Anders Ygeman (s), Carina Ohlsson (s), Ronny Olander (s), Jan-Olof Larsson (s), Lena Hallengren (s), Tina Ehn (mp), Aleksander Gabelic (s) och Jacob Johnson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:MJ221 och avslår motionerna 2006/07:MJ247 och 2006/07:MJ356 yrkande 2.

Ställningstagande

Skräp utgör ett allvarligt problem i marina och kustnära miljöer. Cirka 80 % av det skräp som i dag tas om hand har sitt ursprung i utlandet. Arbetet med strandstädning är ett uppdrag som faller utanför ordinarie uppgifter och ansvar hos stat, region och kommun. Många kommuner arbetar ändå med strandstädning och tillhandahåller arbetsbåtar, arbetsledande personal och transporterar skräpet till de kommunala sopstationerna. Det är emellertid osäkert om det i framtiden kommer att finnas ekonomiska resurser för denna verksamhet. Det finns därför ett behov av att göra en nationell översyn av hur städningen av marina och kustnära miljöer i framtiden ska finansieras. Detta bör ges regeringen till känna.

14. Pantsystem för cigarettfimpar, punkt 18 (mp)

av Tina Ehn (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:MJ270.

Ställningstagande

Cigarettfimpar på allmänna platser är ett växande problem. Ett enkelt och effektivt sätt att få bort fimparna från gator och torg vore att införa ett pantsystem för fimpar. Detta skulle i första hand uppmuntra rökarna att ta ansvar för sina fimpar och lämna tillbaka dem till framtida insamlingsstationer, men även andra personer skulle få ett incitament till att hålla våra gator och torg rena från fimpar. Att ett sådant system även skulle höja priset på cigaretter skulle dessutom bidra till en ökad folkhälsa genom att färre får råd att röka. Resultatet skulle bli renare och mera välstädade gator och torg i våra samhällen samt friskare människor. Detta bör ges regeringen till känna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2006/07:40 Bilskrotningsfonden, m.m.:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om bilskrotningsfonden,
2. lag om ändring i miljöbalken,
3. lag om ändring i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.,
4. lag om ändring i lagen (2001:558) om vägtrafikregister,
5. lag om ändring i lagen (1976:839) om Statens va-nämnd,
6. lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10).

Följdmotion

2006/07: MJ1 av Peter Pedersen m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att regeringen bör låta utreda om det är möjligt att införa någon form av pantsystem för bilar.
2. Riksdagen begär att regeringen återkommer med ett förslag till en begränsad avställningstid för ett fordon.
3. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om hur bilägare med bilar av årsmodell 1990–1997 och bilägare till bilar av årsmodell 1989 och äldre kan uppmuntras att lämna sin uttjänta bil till bilskrot.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att regeringen bör låta utreda och återkomma med förslag till hantering för hur producenterna verkligen tar sitt fulla ansvar för samtliga bilar och årsmodeller.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006

2006/07: Sk246 av Lars Ohly m.fl. (v):

4. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om en höjd skrotningspremie och som samtidigt innebär att man säkerställer att bilägaren verkligen kan tillgodogöra sig den höjda premien.

2006/07: MJ221 av Jan-Olof Larsson och Catharina Bråkenhielm (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att göra en översyn av finansieringen av städningen av marina och kustnära miljöer.

2006/07: MJ227 av Christina Oskarsson och Jörgen Hellman (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att verka för att ett gemensamt pant- och retursystem för burkar och flaskor införs inom EU.

2006/07: MJ238 av Sofia Larsen och Sven Gunnar Persson (c, kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att snarast återkomma till riksdagen med en lösning av finansieringen av omhändertagande av privatinförda glasförpackningar, eftersom denna hantering ej omfattas av det svenska producentansvaret.

2006/07: MJ247 av Mats Gerdau (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om dumpade skeppsvrak.

2006/07: MJ256 av Jörgen Johansson och Staffan Danielsson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en översyn av industrins och handelns producentansvar för återvinningen.

2006/07: MJ257 av Nikos Papadopoulos (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om producentansvaret för källsorterat återvinningsmaterial.

2006/07: MJ266 av Lars Ohly m.fl. (v):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör återkomma med ett förslag om en höjd skrotningspremie som samtidigt innebär att man säkerställer att bilägaren verkligen kan tillgodogöra sig den höjda premien.

2006/07: MJ270 av Mats Pertoft (mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att utreda införandet av ett pantsystem för cigarettfimpar.

2006/07: MJ302 av Johan Pehrson (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fler pantningsautomater för aluminiumburkar och PET-flaskor.

2006/07: MJ311 av Hans Wallmark (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av 15 kap. 10 § miljöbalken.

2006/07: MJ335 av Tina Ehn (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda möjligheterna att förbättra förutsättningarna för att få den fastighetsnära insamlingen att utvecklas snabbare.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda återvinningscertifikat som ett medel att öka andelen återvunna råvaror.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge Naturvårdsverket i uppdrag att utreda lämpliga återvinningsmål för materialbaserade fraktioner av hushållens avfall, som komplement till och längre fram som ersättning för dagens mål för förpackningsinsamlingen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Naturvårdsverket bör ges i uppgift att föreslå en lagändring som tydligt definierar gränsen mellan avfall från boende och annat avfall.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kommunernas möjlighet att ge sig själva monopol på hanteringen av farligt avfall (FA) snarast bör upphöra.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av skärpt tillsyn av hanteringen av farligt avfall (FA).
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att säkerställa att den samlade kapaciteten för avfallsförbränning inte vida överstiger förbränningsbehovet och därmed hotar fastslagna återvinningsmål.

2006/07: MJ339 av Kalle Larsson m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att berörda regionala och nationella myndigheter ska verka för att förbättra reningseffekten och slamhanteringen vid reningsverken och påskynda utvecklingen av mer slutna VA-system.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kommunerna och näringslivet ska underlätta för invånarna att öka kretsloppsgraden i sin avfallshantering.

2006/07: MJ356 av Birgitta Ohlsson (fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att rensa taggtråd ur naturen.

2006/07:MJ372 av Emma Henriksson (kd):

1. Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med förslag till finansiering av insamlingen av privatimporterade glasförpackningar, så att glasåtervinningen kan fortsätta i nuvarande omfattning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det behövs en definition av hur stora avfallsmängder som ska krävas för att transporten ska vara anmälningspliktig.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kommunerna bör åläggas att ha en viss täthet på sina insamlingsställen där det är möjligt att lämna uttjanta lysrör.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kommunerna bör åläggas att tillse att det finns en tillgänglighet till återvinningsstationerna som tillgodoser såväl bilburna som icke bilburna konsumenters behov liksom tillgodoser de behov som följer av mäns och kvinnors olikheter i rörelsemönster.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ett gemensamt europeiskt system för pantning av returflaskor och returburkar bör införas.

2006/07:MJ381 av Hans Backman (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att kommunernas monopol på hantering av farligt avfall, som inte är hushållsavfall, bör upphöra.

2006/07:MJ390 av Lars Ohly m.fl. (v):

52. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör agera för att hindra handeln med avfall över kommungränserna för förbränning.

2006/07:MJ391 av Peter Eriksson m.fl. (mp):

41. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förbränning av fossilt material i avfallssektorn.

2006/07:MJ403 av Lars Lindén (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kommuners avfallshantering måste bedrivas inom ramen för självkostnads- och lokaliseringsprinciperna såsom de är formulerade i kommunallagen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Naturvårdsverket bör ges i uppdrag att säkerställa att landets kommuner följer lagen om offentlig upphandling avseende avfallshantering.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen snarast bör ta initiativ i syfte att avskaffa kommunernas möjlighet att ge sig själva monopol avseende farligt avfall.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en översyn av lagstiftningen, i syfte att klargöra vilka hinder som existerar för framväxten av en kraftfull privat företagsamhet inom återvinningssektorn.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att överväga att tillsätta en återvinningskommission i syfte att göra Sverige till ett världsledande land inom den globalt sett snabbt växande sektorn för materialåtervinning.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om bilskrotningsfonden

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Bilskrotningsfonden har bildats av skrotningsavgifter som enligt bilskrotningslagen (1975:343) betalats till staten för personbilar, bussar och lastbilar som har en totalvikt som inte överstiger 3 500 kilogram och som har registrerats i vägtrafikregistret.

Bilskrotningsfonden skall användas för skrotningsersättning och skrotningsbidrag.

2 § Med en uttjänt bil avses detsamma som i 15 kap. 2 § miljöbalken.

3 § Skrotningsersättning får, i mån av tillgång på medel i bilskrotningsfonden, ges till den som äger en uttjänt bil som lämnas för skrotning och för vilken ett sådant mottagningsbevis som avses i 15 kap. 24 § miljöbalken utfärdas, om bilen

1. är av en årsmodell äldre än 1989 och enligt vägtrafikregistret inte var avställd den 31 augusti 2006, eller

2. har tillfallit kommunen enligt lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall.

Skrotningsersättning får inte ges om en sådan ersättning eller ersättning av motsvarande art enligt äldre föreskrifter tidigare har betalats ut för bilen.

4 § Skrotningsbidrag får, i mån av tillgång på medel i bilskrotningsfonden, ges till en kommun för dess verksamhet med att samla in fordonsvrak som kan tillfalla kommunen enligt lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall och för att ställa i ordning på platser där sådana bilar övergivits.

5 § Frågor om skrotningsersättning prövas av Vägverket. Vägverkets beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätt.

Frågor om skrotningsbidrag prövas av länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut får överklagas till Naturvårdsverket. Naturvårdsverkets beslut får inte överklagas.

6 § Regeringen får meddela föreskrifter om skrotningsersättningens storlek.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om villkoren för utbetalning av skrotningsersättning och skrotningsbidrag samt om bilskrotningsfondens förvaltning.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2007, då bilskrotningslagen (1975:343) skall upphöra att gälla.
 2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före den 1 juni 2007.

2 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om miljöbalken

dels att nuvarande 15 kap. 22–24 §§ skall betecknas 15 kap. 24, 22 och 23 §§,

dels att 15 kap. 2, 6, och 9 §§ samt de nya 23 och 24 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 kap.

2 §

Med hushållsavfall avses avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet.

Med en uttjänt bil avses en personbil, buss eller lastbil vars totalvikt inte överstiger 3 500 kilogram och som är avfall.

6 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för producenter att se till att avfall samlas in, transporteras bort, återvinns, återanvänds eller bortskaffas på ett sätt som kan krävas för en hälso- och miljömässigt godtagbar avfallshandling. Sådana föreskrifter får meddelas i fråga om *avfallet* av *de* varor eller förpackningar som producenterna tillverkar, för in till Sverige eller säljer och *avfallet* från sådan verksamhet som *de* bedriver.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för producenter att se till att avfall samlas in, transporteras bort, återvinns, återanvänds eller bortskaffas på ett sätt som kan krävas för en hälso- och miljömässigt godtagbar avfallshandling. Sådana föreskrifter får meddelas i fråga om *avfallet* från sådan verksamhet som *producenterna* bedriver och *avfall som utgörs* av *sådana* varor eller förpackningar som producenterna tillverkar, för in till Sverige eller säljer.

Föreskrifter om skyldighet för en producent att ta hand om avfall som utgörs av varor eller förpackningar som producenten inte tillverkat, fört in till Sverige eller sålt får endast avse den del av avfallet som motsvarar producentens andel av marknaden för nya sådana varor eller förpackningar eller på annat sätt står i rimlig proportion till producentens verksamhet.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

9 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela *närmare* föreskrifter om hanteringen av avfall. Regeringen får överlåta åt kommunerna att meddela sådana föreskrifter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hanteringen av avfall. Regeringen får överlåta åt kommunerna att meddela sådana föreskrifter.

Regeringen får meddela föreskrifter om skyldighet för kommunerna att lämna information om hanteringen av avfall.

24 §

Om det behövs av återanvändnings- eller återvinningsskäl eller andra hälso- eller miljöskäl, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om förbud mot deponering, förbränning och fragmentering av avfall som utgörs av elektriska och elektroniska produkter innan avfallet förbehandlats enligt 23 §.

23 §

Om det behövs av återanvändnings- eller återvinningsskäl eller andra hälso- eller miljöskäl, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om förbud mot deponering, förbränning och fragmentering av avfall som utgörs av elektriska och elektroniska produkter innan avfallet förbehandlats enligt 22 §.

22 §

Om det behövs för att främja återanvändning av delar eller återvinning av material av sådana skrotbilar som avses i bilskrotningslagen (1975:343), får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om yrkesmässig demontering och annat liknande yrkesmässigt omhändertagande av skrotbilar.

24 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter

1. om att den som bedriver yrkesmässig verksamhet som syftar till att återvinna, återanvända eller bortskaffa uttjänta bilar (bilskrotare) skall vara auktoriserad och om villkoren för auktorisation av bilskrotare,

2. om yrkesmässig demontering och annat liknande yrkesmässigt omhändertagande av uttjänta bilar,

3. om skyldighet för bilskrotare att lämna uppgifter om återanvändningsgrad, återvinningsgrad eller andra förhållanden som rör de uttjänta bilar som bilskrotaren samlat in eller tagit emot,

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

4. om skyldighet för den som förvärvat en uttjänt bil för skrotning att utfärda ett bevis om att bilen har mottagits för detta syfte (mottagningsbevis) och se till att bilen blir omhändertagen av en auktoriserad bilskrotare samt om utfärdandet av sådana bevis, och

5. om skyldighet för auktoriserade bilskrotare att utfärda ett intyg om att åtgärder har vidtagits för en hälso- och miljömässigt godtagbar hantering av en uttjänt bil (skrotningsintyg) samt om utfärdandet av sådana intyg.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2007.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Under indrivningen gäller bestämmelserna i 7 kap. 14 § utsökningsbalken om företrädesrätt vid utmätning av lön för böter och viten samt för fordringar som påförts enligt bestämmelserna i

1. lagen (1972:435) om överlastavgift,

2. *bilskrotningslagen* (1975:343),

3. lagen (1976:206) om felparkeringsavgift,

4. vägtrafikskattelagen (2006:227),

5. lagen (2006:228) med särskilda bestämmelser om fordonsskatt,

6. lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.,

7. lagen (1994:419) om brottsofferfond,

8. skattebetalningslagen (1997:483),

9. lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon,

10. lagen (1996:1030) om underhållsstöd, eller

11. lagen (2004:629) om trängselskatt.

2. lagen (1976:206) om felparkeringsavgift,

3. vägtrafikskattelagen (2006:227),

4. lagen (2006:228) med särskilda bestämmelser om fordonsskatt,

5. lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.,

6. lagen (1994:419) om brottsofferfond,

7. skattebetalningslagen (1997:483),

8. lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon,

9. lagen (1996:1030) om underhållsstöd, eller

10. lagen (2004:629) om trängselskatt.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2007.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för skrotningsavgift där avgiftsskyldighet enligt bilskrotningslagen (1975:343) inträtt före den 1 juni 2007.

¹ Senaste lydelse 2006:232.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:558) om vägtrafikregister

Härigenom föreskrivs att 17 § lagen (2001:558) om vägtrafikregister skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §²

Ett avställt fordon får inte brukas annat än

1. i den omfattning som enligt 12 § 2 och 5 och 13 § första och tredje styckena får ske i fråga om ett fordon som inte är registrerat,

2. under tid då fordonet är taget i anspråk med nyttjanderätt enligt förfogandelagen (1978:262) eller då fordonet brukas för att avlämnas enligt den lagen eller föras hem efter förfogande eller då det brukas i samband med besiktning enligt förordningen (1992:391) om uttagning av egendom för totalförsvarets behov,

3. under tid då fordonet innehas av Försvarmakten enligt ett skriftligt avtal eller brukas för att avlämnas eller föras hem enligt ett sådant avtal, under förutsättning att fordonet har godkänts vid en registreringsbesiktning eller tagits upp i ett typintyg eller i ett intyg om överensstämmelse,

4. om det ställts av på ägarens begäran, för färd kortaste lämpliga väg till eller från närmaste besiktningensorgan enligt 4 kap. 2 § fordonslagen (2002:574) för besiktning, dock inte om användningsförbud enligt 6 kap. 1 § vägtrafikskattelagen (2006:227), enligt 8 § lagen (2006:228) med särskilda bestämmelser om fordonsskatt, enligt 18 § bilskrotningslagen (1975:343) eller enligt 25 § lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon skulle ha gällt för fordonet om det hade varit skatte- eller avgiftspliktigt enligt nämnda lagar, samt

4. om det ställts av på ägarens begäran, för färd kortaste lämpliga väg till eller från närmaste besiktningensorgan enligt 4 kap. 2 § fordonslagen (2002:574) för besiktning, dock inte om användningsförbud enligt 6 kap. 1 § vägtrafikskattelagen (2006:227), enligt 8 § lagen (2006:228) med särskilda bestämmelser om fordonsskatt eller enligt 25 § lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon skulle ha gällt för fordonet om det hade varit skatte- eller avgiftspliktigt enligt nämnda lagar, samt

5. med stöd av saluvagnslicens enligt 18 §.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2007.

2. Äldre föreskrifter gäller för förhållanden som hänför sig till tiden före den 1 juni 2007.

² Senaste lydelse 2006:239.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:839) om Statens va-nämnd

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1976:839) om Statens va-nämnd dels att 2 § skall ha följande lydelse,
dels att ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2006:414) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §³

Nämnden består av ordföranden och fem andra ledamöter. Ordföranden skall vara lagfaren och erfaren i domarvärv. Av de övriga ledamöterna skall en ha sakkunskap och erfarenhet i tekniska frågor avseende vatten och avlopp. Två ledamöter skall vara väl förtrogna med förvaltning och skötsel av en allmän va-anläggning. En ledamot skall vara väl förtrogen med bostadsfastigheters va-förhållanden. En ledamot skall vara väl förtrogen med va-förhållanden för annan bebyggelse än bostäder.

För ordföranden skall det finnas en ersättare (vice ordförande). För övriga ledamöter skall det finnas ersättare i den utsträckning det behövs. Bestämmelserna om ledamöter gäller också för ersättare.

För ordföranden skall det finnas ersättare (vice ordförande). För övriga ledamöter skall det finnas ersättare i den utsträckning det behövs. Bestämmelserna om ledamöter gäller också för ersättare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007.

2. Mål och ärenden enligt lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar och lagen (1981:1354) om allmänna värmesystem som inletts före den 1 januari 2007 skall slutföras av Statens va-nämnd.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2007.

³ Senaste lydelse 2006:414.

6 Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10)

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 12 § plan- och bygglagen (1987:10) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

12 §⁴

Byggnadsarbetena får inte påbörjas

1. om det krävs en sådan byggförsäkring eller ett sådant färdigställandeskydd som avses i lagen (1993:320) om byggförsäkring m.m., förrän ett bevis om försäkringen respektive färdigställandeskyddet har visats upp för byggnadsnämnden,

2. om det krävs ett besked om skyddsrum enligt 6 kap. 8 § lagen (1994:1720) om *civilt försvar*, förrän ett bevis om beskedet har visats upp för byggnadsnämnden, eller

2. om det krävs ett besked om skyddsrum enligt 3 kap. 4 § lagen (2006:545) om *skyddsrum*, förrän ett bevis om beskedet har visats upp för byggnadsnämnden, eller

3. om det krävs en redovisning av alternativa energiförsörjningssystem enligt 23 § lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader, förrän redovisningen har visats upp för byggnadsnämnden.

I de fall en rivningsplan skall finnas enligt 4 §, får rivningsarbetena inte påbörjas förrän byggnadsnämnden godkänt rivningsplanen.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2007.

⁴ Senaste lydelse 2006:986.